

1996 nr. 113 12. júlí**Lög um viðskiptabanka og sparisjóði****I. kafli. Almenn ákvæði.**

■ **1. gr.** Lög þessi gilda um viðskiptabanka í eigu ríkisins, hér eftir nefndir ríkisviðskiptabankar, viðskiptabanka sem reknir eru af hlutafélögum, hér eftir nefndir hlutafélagsbankar, og sparisjóði.

■ **2. gr.** Viðskiptabönkum og sparisjóðum er einungis heimilt, nema annað leiði af lögum, að stunda viðskiptabanka- eða sparisjóðastarfsemi eins og hún er skilgreind í V. kafla laga þessara.

■ **3. gr.** Viðskiptabönkum og sparisjóðum er skylt og einum heimilt, nema lög ákveði annað, að nota í firma sínu eða til nánari skýringar á starfsemi sinni orðið „banki“ eða „sparisjóður“ eitt sér eða samtengt öðrum orðum, sbr. þó 5. mgr. 82. gr.

□ Viðskiptabanki má ekki auðkenna starfsemi sína á þann hátt að unnt sé að líta svo á að um Seðlabanka Íslands geti verið að ræða.

II. kafli. Stofnun, starfsleyfi o.fl.

■ **4. gr.** Óheimilt er að hefja starfsemi viðskiptabanka eða sparisjóðs nema að fengnu starfsleyfi viðskiptaráðherra. Skráning hlutafélagsbanka í hlutafélagaskrá veitir ekki sjálfkrafa rétt til að hefja slíka starfsemi.

□ Umsókn um starfsleyfi skal vera skrifleg. Henni skal fylgja lýsing á starfseminni þar sem fram kemur, meðal annars, hvaða starfsemi ætlunin er að stunda og lýsing á innra skipulagi viðskiptabankans eða sparisjóðsins. Jafnframt skulu fylgja upplýsingar um stofnendur, hlutafé eða stofnfé, hluthafa eða stofnfjáreigendur og hlut hvers um sig, auk annarra upplýsinga og gagna sem viðskiptaráðherra ákveður. Samþykktir skulu fylgja umsókn um starfsleyfi hlutafélagsbanka eða sparisjóðs.

□ Með umsókn skulu, auk upplýsinga skv. 2. mgr., fylgja gögn um nán tengsl stofnunar við einstaklinga eða lögaðila. Með nánnum tengslum er átt við innbyrðis tengsl tveggja eða fleiri einstaklinga eða lögaðila sem fela í sér beina eða óbeina hlutdeild þessara aðila sem nemur a.m.k. 20% af eigin fé eða atkvæðisrétti fyrirtækis. Einnig er um nán tengsl að ræða ef fyrrgreindir aðilar, eða dótturfélög þeirra, hafa vegna samninga yfirráð í fyrirtæki (viðskiptabanka eða sparisjóði) eða sambærileg innbyrðis tengsl eins eða fleiri lögaðila eða einstaklinga við fyrirtæki.

□ Áður en ráðherra afgreiðir umsókn um starfsleyfi skal hann leita umsagnar [Fjármálaeftirlitsins].¹⁾

□ Ákvörðun um umsókn um starfsleyfi skal ávallt liggja fyrir innan þriggja mánaða frá því að fullbúin umsókn barst ráðherra, sbr. ákvæði III. kafla.

□ Birta skal tilkynningar um starfsleyfi viðskiptabanka og sparisjóða í Lögbirtingablaði.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **5. gr.** Einungis einstaklingar og lögaðilar búsettir hér á landi geta verið stofnendur viðskiptabanka eða sparisjóðs, sbr. þó 8. gr.

□ Ríkisborgarar og lögaðilar annarra ríkja innan Evrópska efnahagssvæðisins eru undanþegnir búsetuskilyrði 1. mgr. Ráðherra er heimilt að veita ríkisborgurum annarra ríkja sömu undanþágu.

□ Viðskiptabanki eða sparisjóður sem sækir um starfsleyfi skv. 4. gr. skal hafa höfuðstöðvar sínar hér á landi.

■ **6. gr.** Viðskiptabanki eða sparisjóður verður ekki stofnaður með lægra hlutafé eða stofnfé en 400 milljónum króna og skal hlutafé eða stofnfé aldrei nema lægri fjárhæð. Fjárhæð þessi skal bundin við gengi evrópsku mynteiningarinnar ECU miðað við kaupgengi hennar á útgáfudegi laga þessara. □ Ráðherra er heimilt að víkja frá lágmarkskröfum 1. mgr. um fjárhæð stofnfjár í sparisjóði að fengnum tillögum [Fjármálaeftirlitsins]¹⁾ og Tryggingarsjóðs sparisjóða. Þó skal stofnfé aldrei nema lægri fjárhæð en 80 milljónum króna og vera bundið gengi evrópsku mynteiningarinnar ECU samkvæmt því sem segir í 1. mgr.

□ Viðskiptabanka eða sparisjóði er óheimilt að hefja starfsemi fyrr en hlutafé eða stofnfé hefur verið greitt að fullu í reiðufé.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **7. gr.** Starfandi viðskiptabönkum eða sparisjóðum við gildistöku laga þessara með eigið fé lægra en það hlutafé eða stofnfé sem mælt er fyrir um í 1. eða 2. mgr. 6. gr. er heimilt að halda áfram starfsemi sinni, enda fari eigið fé þeirra ekki niður fyrir þá fjárhæð sem það nam við gildistöku laganna. Nú fer eigið fé niður fyrir framangreind mörk og er þá [Fjármálaeftirlitinu]¹⁾ heimilt að veita hlutaðeigandi stofnun hæfilegan frest til úrbóta. Uppfylli stofnunin ekki skilyrðin um eigið fé að liðnum veittum fresti skal starfsleyfi hennar afturkallað samkvæmt ákvæðum XIII. kafla.

□ Yfirtaki nýir aðilar starfsemi viðskiptabanka eða sparisjóðs sem starfar skv. 1. mgr. skal eigið fé stofnunarinnar hafa náð því lágmarki sem kveðið er á um í 1. eða 2. mgr. 6. gr. innan þriggja mánaða frá yfirtökunni.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

A. Ríkisviðskiptabankar.

■ **8. gr.** Ríkisviðskiptabankar eru sjálfstæðar stofnanir og lúta sérstakri stjórn samkvæmt lögum þessum. Þeir verða einungis stofnaðir samkvæmt sérstöku lögum.

□ Heimili og varnarþing ríkisviðskiptabanka er í Reykjavík nema annað leiði af lögum.

□ Ríkissjóður ber ábyrgð á öllum skuldbindingum ríkisviðskiptabanka. Ríkisviðskiptabanka er óheimilt án samþykkis Alþingis að taka víkjandi lán í því skyni að efla eiginfjárstöðu sína umfram það sem Tryggingarsjóður viðskiptabanka getur veitt, sbr. 75. gr. laga þessara.

□ Nánar skal kveðið á um starfsemi ríkisviðskiptabanka í reglugerð.

B. Hlutafélagsbankar.

■ **9. gr.** Einungis hlutafélögum er heimilt að reka viðskiptabanka aðra en ríkisviðskiptabanka. Ákvæði laga um hlutafélög gilda um hlutafélagsbanka nema annað sé boðið í lögum þessum.

■ **10. gr.** [Engar hömlur má leggja á viðskipti með hluti í hlutafélagsbanka, sbr. þó 100. gr.

□ Í samþykktum skal kveðið á um atkvæðisrétt sem fylgir hlutum í hlutafélagsbanka og um meðferð hans. Í samþykktum er óheimilt að veita tilteknum hlutum aukid atkvæðagildi eða skipta hlutum með öðrum hætti í sérstaka flokka.

□ Aðilar sem hyggjast eignast virkan eignarhlut í viðskiptabanka skulu leita samþykkis Fjármálaeftirlitsins fyrir fram. Með virkum eignarhlut er átt við beina eða óbeina hlutdeild sem nemur 10% eða meira af eigin fé eða atkvæðisrétti eða aðra hlutdeild sem gerir kleift að hafa veruleg áhrif á stjórnun viðkomandi banka. Samþykktis Fjármálaeftirlitsins skal enn fremur aflað þegar einstaklingur eða lögaðili eykur svo við eignarhlut sinn að bein eða óbein hlutdeild hans í eigin fé

eða atkvæðisrétti fer yfir 20%, 33% eða 50% eða nemur svo stórum hluta að viðskiptabanki verði talinn dótturfyrirtæki hans.

□ Þeir sem hyggjast eignast svo stóran eignarhlut í viðskiptabanka sem um ræðir í 3. mgr. skulu beina skriflegri umsókn til Fjármálaeftirlitsins. Umsókn skulu fylgja upplýsingar um eftirfarandi:

1. Nafn og heimili umsækjanda.
2. Nafn þess viðskiptabanka sem umsækjandi hyggst fjárfesta í.
3. Stærð þess hlutar eða atkvæðisréttar sem umsækjandi hyggst fjárfesta í.
4. Áform um breytingar á verkefnum viðskiptabanka.
5. Fjármögnun fjárfestingarinnar.
6. Fjárhagsstöðu umsækjanda.
7. Fyrirhuguð viðskiptatengsl umsækjanda við viðskiptabankann.
8. Reynslu umsækjanda af fjármálastarfsemi.
9. Eignarhald, stjórnarsetu eða aðra þátttöku umsækjanda í starfsemi lögaðila.
10. Refsingar sem umsækjandi hefur verið dæmdur til að sæta og hvort hann sæti opinberri rannsókn.
11. Náin tengsl umsækjanda við aðra lögaðila, sbr. 3. mgr. 4. gr.
12. Aðrar upplýsingar sem Fjármálaeftirlitið fer fram á að umsækjandi veiti og máli skipta við mat á hæfi eigenda virkra eignarhluta.

□ Sé umsækjandi lögaðili skal upptalning skv. 4. mgr. eiga við um lögaðilann sjálfan, stjórnarmenn hans, framkvæmdastjóra og þá einstaklinga og lögaðila sem eiga virkan eignarhlut í lögaðilanum. Skal þá enn fremur upplýst um endurskoðanda lögaðilans. Skulu upplýsingarnar studdar gögnum eftir því sem það á við. Fjármálaeftirlitinu er heimilt að veita undanþágur frá skilum á upplýsingum skv. 4. mgr. hafi lögaðili ekki tók á að afla þeirra eða ef umsækjandi lýtur opinberu fjármálaeftirliti í öðru ríki og unnt sé að afla sambærilegra upplýsinga frá fjármálaeftirliti heimaríkis umsækjanda.

□ Fjármálaeftirlitið leggur mat á hvort umsækjandi sé hæfur til að eiga eignarhlutinn með tilliti til heilbrigðs og trausts reksturs viðskiptabanka og skal gæta meðalhófs við það mat. Við mat á hæfi umsækjenda skal m.a. höfð hliðsjón af eftirfarandi:

1. Fjárhagsstöðu umsækjanda og aðila sem hann er í nán-um tengslum við.
2. Þekkingu og reynslu umsækjanda.
3. Hvort eignarhald umsækjanda skapar hættu á hagsmunaaðrekstrum á fjármálamarkaði.
4. Stærð þess hlutar eða atkvæðisréttar sem umsækjandi hyggst fjárfesta í.
5. Hvort ætla megi að eignarhald umsækjanda muni torvelda eftirlit með hlutaðeigandi viðskiptabanka. Við mat á því skal m.a. horft til fyrri samskipta umsækjanda við Fjármálaeftirlitið eða önnur stjórnvöld, til þess hvort náin tengsl umsækjanda við einstaklinga eða lögaðila geta að mati Fjármálaeftirlitsins hindrað það í eðlilegum eftirlitsaðgerðum og hvort lög og reglur, sem gilda um umsækjanda, hindra eðlilegt eftirlit.
6. Hvort umsækjandi hefur gefið Fjármálaeftirlitinu umbeðnar upplýsingar ásamt fylgigögnum og þær upplýsingar hafa reynst réttar.
7. Refsingum sem umsækjandi hefur verið dæmdur til að sæta og hvort hann sæti opinberri rannsókn.

□ Telji Fjármálaeftirlitið umsækjanda ekki hæfan til þess að eiga eignarhlutinn með tilliti til heilbrigðs og trausts reksturs viðskiptabankans skal það synja umsækjanda um leyfi til þess. Fjármálaeftirlitinu er þó heimilt að fallast á umsókn, þrátt fyrir að umsækjandi teljist ekki hæfur til að eiga eignarhlutinn, gegn því að umsækjandinn grípi til ráðstafana í því skyni að takmarka skaðleg áhrif af eignarhaldi hans, t.d. að fela eignarhaldið sérstöku eignarhaldsfélagi sem hafi ekki aðra starfsemi með höndum eða tilnefna einstaklinga sem Fjármálaeftirlitið metur hæfa sem fulltrúa sína í félagsstjórn.

□ Ákvörðun Fjármálaeftirlitsins skv. 7. mgr. skal vera skrifleg og hafa borist umsækjanda innan eins mánaðar frá þeim degi er því bærust fullnægjandi upplýsingar ásamt fylgigögnum. Berist ákvörðun Fjármálaeftirlitsins umsækjanda ekki innan þess tíma telst það hafa samþykkt umsóknina. Rökstuðningur skal fylgja synjun Fjármálaeftirlitsins á umsókn.

□ Heimild til að eignast eða auka við virkan eignarhlut í viðskiptabanka gildir í sex mánuði eftir að samþykki Fjármálaeftirlitsins liggur fyrir. Nýti umsækjandi ekki heimildina á þeim tíma ber honum að afla samþykkis Fjármálaeftirlitsins á nýjan leik, sbr. 3. og 4. mgr.

□ Sæki aðili ekki um leyfi Fjármálaeftirlitsins í tilefni af kaupum eða aukningu á virkum eignarhlut, þrátt fyrir að honum sé það skylt skv. 3. mgr., fellur niður atkvæðisréttur sem fylgir þeim hlutum sem eru umfram leyfileg mörk. Skulu þeir þá ekki taldir með við útreikning á því hve miklum hluta hlutafjár farið er með atkvæði fyrir á hluthafafundum. Fjármálaeftirlitið tilkynnir viðkomandi viðskiptabanka um brottfall atkvæðisréttarins. Skal Fjármálaeftirlitið gera hlutaðeigandi aðila að leggja fram umsókn ásamt fylgigögnum skv. 4. mgr. Berist umbeðin gögn innan tilskilins frests tekur Fjármálaeftirlitið ákvörðun um afgreiðslu umsóknar skv. 7. mgr. Berist gögn ekki innan fjögurra vikna frá því að um þau er beðið eða Fjármálaeftirlitið synjar viðkomandi aðila um leyfi til að eiga eða auka við virkan eignarhlut skal honum skylt að selja þann hluta eignarhlutarins sem er umfram leyfileg mörk. Skal Fjármálaeftirlitið setja tímamörk í því skyni og skal fresturinn ekki vera skemmri en tveir mánuðir. Sé hlutur ekki seldur á tilskildum tíma er Fjármálaeftirlitinu heimilt að beita aðila dagsektum samkvæmt lögum um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Heimili Fjármálaeftirlitið viðkomandi aðila að eignast eða auka við virkan eignarhlut fá hlutirnir atkvæðisrétt að nýju.

□ Eignist aðili eða auki við virkan eignarhlut þrátt fyrir að Fjármálaeftirlitið hafi hafnað umsókn hans um það fellur niður atkvæðisréttur sem fylgir þeim hlutum sem eru umfram leyfileg mörk. Skulu þeir þá ekki taldir með við útreikning á því hve miklum hluta hlutafjár farið er með atkvæði fyrir á hluthafafundum. Fjármálaeftirlitið tilkynnir viðkomandi viðskiptabanka um brottfall atkvæðisréttarins. Skal viðkomandi aðila að því búnu skylt að selja þann hluta eignarhlutarins sem er umfram leyfileg mörk. Skal Fjármálaeftirlitið setja tímamörk í því skyni og skal fresturinn ekki vera skemmri en tveir mánuðir. Sé hlutur ekki seldur á tilskildum tíma er Fjármálaeftirlitinu heimilt að beita aðila dagsektum samkvæmt lögum um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi.

□ Hyggist eigandi virks eignarhlutar draga svo úr hlutafjáreign sinni að hann eigi ekki virkan eignarhlut eftir það skal hann tilkynna það Fjármálaeftirlitinu fyrir fram og einnig hver eignarhlutur hans muni verða. Fari eignarhluturinn nið-

ur fyrir 20%, 33%, 50% eða svo mikið að bankinn hættir að vera dótturfyrirtæki hlutaðeigandi skal það einnig tilkynnt.]¹⁾

¹⁾ L. 69/2001, 1. gr.

■ **11. gr.** [Þegar tilkynning hefur borist um aðilaskipti að hlutabréfum í hlutafélagabanka sem valda því að hlutafjäreign fer yfir eða undir þau mörk sem tilgreind eru í 3. mgr. 10. gr. skal bankaráð tilkynna Fjármálaeftirlitinu um það án ástæðulauss dráttar.

□ Eigi sjaldnar en einu sinni á ári skal viðskiptabanki tilkynna Fjármálaeftirlitinu um þá hluthafa sem eiga virkan eignarhlut í honum og um hlutafjäreign hvers þeirra.]¹⁾

¹⁾ L. 69/2001, 2. gr.

■ **12. gr.** [Sé aðila, sem á virkan eignarhlut í viðskiptabanka, svo farið eða fari hann þannig með hlut sinn að skaði heilbrigðan og traustan rekstur bankans getur Fjármálaeftirlitið gripið til eftirfarandi ráðstafana:

1. Ákveðið að þeim hlutum fylgi ekki atkvæðisréttur.

2. Lagt fyrir hlutaðeigandi banka að grípa til ráðstafana sem draga úr skaðlegum áhrifum hluthafans.

3. Lagt fyrir bankaráð hlutaðeigandi viðskiptabanka að boða til hluthafafundar þar sem háttsemi hluthafans skal tekin fyrir. Skal fulltrúa Fjármálaeftirlitsins heimilt að sækja fundinn og taka þar til máls.

□ Við mat á því hvort gripið skuli til ráðstafana skv. 1. mgr. skal m.a. höfð hliðsjón af þeim atriðum sem greinir í 6. mgr. 10. gr. Að auki skal höfð sérstök hliðsjón af því hvort staða eða háttsemi viðkomandi aðila væri til þess fallin að rýra traust almennings á hlutaðeigandi banka, væri hún opinber.

□ Fjármálaeftirlitinu er heimilt að grípa í senn til fleiri en einnar af þeim ráðstöfunum sem tilgreindar eru í 1. mgr., þyki það nauðsynlegt.]¹⁾

¹⁾ L. 69/2001, 3. gr.

■ **13. gr.** Viðskiptabanka er óheimilt að eiga sjálfur eða taka að veði meira en 10% af eigin hlutafé. Eignist stofnunin meira af hlutafénu, svo sem með kaupum eða fyrir annað framsal, skal hún hafa selt hlutabréf þannig að lögmæltu marki sé náð innan þriggja mánaða.

■ **14. gr.** Ákvæði 10.–12. gr. eiga einnig við um sparisjóði, eftir því sem við getur átt.

C. Sparisjóðir.

■ **15. gr.** Stofnfjäreigendur í sparisjóði skulu ekki vera færri en 30.

□ Á stofnfundi sparisjóðs fer hver stofnandi með eitt atkvæði. Stofnfundur setur sparisjóði samþykktir. Í þeim skulu vera ákvæði sem varða sérstaklega hlutaðeigandi sparisjóð, svo sem:

1. heiti sparisjóðs,

2. heimili sparisjóðs og varnarþing,

3. heildarupphæð stofnfjár, skipting í stofnfjárhluti og atkvæðisréttur,

4. reglur um eigendaskipti að stofnfjárhlutum og aukningu stofnfjár,

5. kosning sparisjóðsstjórnar og störf hennar,

6. breytingar á samþykktum og

7. slit á sparisjóði og ráðstöfun eigin fjár í því sambandi.

□ Ákvörðun um breytingu á samþykktum sparisjóðs verður því aðeins gild að hún hljóti samþykki $\frac{2}{3}$ hluta greiddra atkvæða, svo og samþykki stofnfjäreigenda sem ráða yfir minnst $\frac{2}{3}$ hlutum þess stofnfjár sem farið er með atkvæði fyrir á fundi stofnfjäreigenda.

□ Þegar starfsemi sparisjóðs er bundin við ákveðið svæði skulu stofnfjäreigendur vera búsettir eða reka atvinnu eða aðra starfsemi á því svæði, sbr. þó 2. mgr. 5. gr.

■ **16. gr.** Gefin skulu út stofnfjäreignarbréf fyrir skráðum stofnfjárhlutum og skulu þau undirrituð af sparisjóðsstjórn. Þau má ekki afhenda fyrir en hlutur er að fullu greiddur. Stofnfjäreignarbréf skulu hljóða á nafn og verða þau ekki framseld til handhafa þannig að gildi hafi gagnvart sparisjóðnum. Í stofnfjäreignarbréfi skal greina:

1. heiti sparisjóðs og heimilisfang,

2. númer og fjárhæð hlutar,

3. nafn, heimilisfang og kennitölu stofnfjäreiganda,

4. útgáfudag stofnfjäreignarbréfs,

5. efni 18. gr. og 20.–21. gr. laga þessara og

6. sérstök atriði er varða réttindi og skyldur stofnfjäreigenda.

□ Færð skal skrá yfir stofnfjäreigendur og skulu þeir allir eiga aðgang að henni.

■ **17. gr.** Stofnfjäreigendur bera ekki persónulega ábyrgð á skuldbindingum sparisjóðs umfram stofnfé sitt.

□ Stofnfjäreigendur hafa ekki rétt til ágóðahlutar af rekstrarafgangi sparisjóðs umfram það sem mælt er fyrir um í lögum þessum.

□ Stofnfjäreigendur skulu einungis njóta arðs af innborguðu stofnfé sínu.

□ Stofnfé verður ekki endurgreitt til stofnfjäreigenda nema samkvæmt ákvæðum 70. gr.

■ **18. gr.** Sala eða annað framsal stofnfjárhlutar í sparisjóði er óheimilt nema með samþykki sparisjóðsstjórnar. Veðsetning stofnfjárhlutar í sparisjóði er óheimil.

■ **19. gr.** Sparisjóði er óheimilt að eiga sjálfur meira en 10% af eigin stofnfé. Eignist sparisjóður meira af stofnfénu vegna ákvæða 20. og 21. gr. skal hann hafa selt stofnfjárhlut þannig að lögmæltu marki sé náð innan þriggja mánaða.

■ **20. gr.** [Stjórn sparisjóðs er heimilt að innleysa stofnfjárhlut í sparisjóði að beiðni stofnfjäreigenda.]¹⁾

□ Stjórn sparisjóðs er skylt að innleysa stofnfjárhlut í eftirgreindum tilvikum:

1. þegar stofnun, sem er eigandi að stofnfjárhlut, er slitið eða hún lögð niður,

2. við gjaldþrotaskipti á búi stofnfjäreigenda og

3. við fjárnám í stofnfjárhlut stofnfjäreiganda.

¹⁾ L. 71/2001, 1. gr.

■ **21. gr.** Nú synjar sparisjóður um heimild til sölu stofnfjárhlutar, sbr. 18. gr., eða neytir ekki heimildar til innlausnar skv. 1. mgr. 20. gr. og skal hann þá, ef óskað er, hafa milligöngu um sölu hlutarins eða innleysa hann innan árs frá því er skrifleg beiðni kom fram um sölu eða innlausn, sbr. þó ákvæði 19. gr.

□ Fari innlausn stofnfjárhlutar fram skal hlutur innlestur á nafnverði að viðbætti ónýttri heimild til endurmats stofnfjár skv. 23. gr.

■ **22. gr.** Fundur stofnfjäreigenda getur ákveðið að auka stofnfé í starfandi sparisjóði og sett reglur um áskrift nýrra stofnfjárhluta í samræmi við ákvæði í samþykktum.

□ Það verð, sem nýr stofnfjäreigandi skal greiða fyrir hlut, skal vera nafnverð hans að viðbætti ónýttri heimild til endurmats stofnfjár skv. 23. gr.

■ **23. gr.** Frá ársbyrjun 1993 er sparisjóðum heimilt að endurmeta stofnfé sjóðsins og greiða inn á stofnfjäreigninga stofnfjäreigenda. Við endurmat þetta skal hafa hliðsjón af eftirgreindum atriðum:

1. verðlagsbreytingum frá 1. janúar 1992 miðað við láns-
kjaravísitölu og

2. stöðu eigin fjár hjá sparisjóði.

□ Nýtt stofnfé nýtur hlutfallslega endurmats miðað við inn-
greiðslu þess innan ársins.

III. kafli. Synjun umsókna um starfsleyfi.

■ **24. gr.** Uppfylli viðskiptabanki eða sparisjóður, eftir því
sem við á, ekki skilyrði 2. mgr. 4. gr. um form umsóknar, 5.
gr. um stofnendur, 6. gr. um stofnfé, 8. gr. um stofnun ríkis-
viðskiptabanka, 9. gr. um stofnun hlutafélagsbanka, 1.–3.
mgr. 10. gr. um hluti í hlutafélagsbanka, 2. mgr. 15. gr. um
stofnun sparisjóðs og 38. gr. um stjórn viðskiptabanka eða
sparisjóðs skal umsókn um starfsleyfi synjað.

■ **25. gr.** Ráðherra er heimilt að synja umsókn um starfs-
leyfi, að fengnum tillögum [Fjármálaeftirlitsins],¹⁾ sé eign-
arhlutur hluthafa í hlutafélagsbanka eða stofnfjáreiganda
í sparisjóði skv. 10. gr. talinn ósamrýmanlegur eðlilegum
rekstri hlutaðeigandi stofnunar.

□ Ráðherra er og heimilt að synja umsókn um starfsleyfi
ef nán tengsl viðskiptabanka eða sparisjóðs við einstaklinga
eða lögaðila geta að mati [Fjármálaeftirlitsins]¹⁾ hindrað það
í eðlilegum eftirlitsaðgerðum. Sama á við ef lög eða reglur,
sem um slíka einstaklinga eða lögaðila gilda, hindra eðlileg
eftirlit.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **26. gr.** Synjun ráðherra á starfsleyfi skal rökstudd og send
umsækjanda skriflega.

IV. kafli. Stjórn.

A. Ríkisviðskiptabankar.

■ **27. gr.** Yfirstjórn ríkisviðskiptabanka er í höndum við-
skiptaráðherra og bankaráðs svo sem fyrir er mælt í lögum
þessum.

□ Bankaráð ríkisviðskiptabanka skipa fimm menn kjörnir
hlutbundinni kosningu af Alþingi til fjögurra ára í senn ásamt
jafnmörgum til vara. Ráðherra skipar formann bankaráðs til
fjögurra ára úr hópi hinna kjörnu aðalmanna og annan vara-
formann. Umboð bankaráðs gildir þar til nýtt hefur verið
kjorið.

□ Ráðherra ákveður þóknun bankaráðsmanna og varamanna
þeirra.

■ **28. gr.** Ráðherra getur hvenær sem er krafist bankaráð
upplýsinga um rekstur og hag hlutaðeigandi ríkisviðskipta-
banka.

■ **29. gr.** [Bankastjórn ríkisviðskiptabanka skal skipuð
þremur bankastjórum sem skulu eigi skipaðir til lengri tíma
en fimm ára í senn.]¹⁾ Hafi bankastjóri brotið af sér í starfi
getur bankaráð vikið honum frá fyrirvaralaust og án launa.
Bankaráð skal skýra bankastjóra skriflega frá ástæðum fyrir
frávikningu úr starfi.

□ Auglýsa skal opinberlega eftir umsóknum um stöður
bankastjóra með hæfilegum fyrirvara.

¹⁾ L. 83/1997, 161. gr.

B. Hlutafélagsbankar.

■ **30. gr.** Hluthafafundur fer með æðsta vald í málefnum
hlutafélagsbanka samkvæmt því sem lög og samþykktir
bankans ákveða.

■ **31. gr.** Stjórn hlutafélagsbanka nefnist bankaráð. Banka-
ráðið fer með málefni hlutafélagsbanka milli hluthafafunda.

□ Bankaráð hlutafélagsbanka skal skipað eigi færri en fimm
mönnum og jafnmörgum til vara. Bankaráð skal kjorið af
hluthöfum á aðalfundi.

C. Sparisjóðir.

■ **32. gr.** Fundur stofnfjáreigenda fer með æðsta vald í má-
lefnum sparisjóðs samkvæmt því sem lög og samþykktir
sparisjóðsins ákveða. Stjórn sparisjóðs fer með málefni hans
milli þeirra funda.

□ Aðalfundur skal halda samkvæmt ákvæðum samþykktar, þó
eigi sjaldnar en einu sinni á ári og aldrei síðar en níu mánuð-
um frá lokum hvers reikningsárs.

□ Aukafundur skal halda ef stofnfjáreigendur, sem fara með
minnst $\frac{1}{3}$ hluta stofnfjár, krefjast þess skriflega og greina
fundarefni.

□ Aukafundur skal annars halda þegar sparisjóðsstjórn telur
þess þörf.

■ **33. gr.** Fundir stofnfjáreigenda skulu boðaðir með þeim
hætti sem samþykktir ákveða en þó með tíu daga fyrirvara hið
skemmsta. Fundarboði skal fylgja dagskrá fundarins. Stofn-
fjáreiganda er óheimilt að fela öðrum umboð sitt á framan-
greindum fundum nema slíkt sé leyft í samþykktum spar-
isjóðs.

□ Afl atkvæða samkvæmt reglum 35. gr. ræður úrslitum á
fundum nema öðruvísi sé mælt í lögum þessum.

□ Hver stofnfjáreigandi á rétt til að fá ákveðið mál tekið til
úrlausnar á fundum stofnfjáreigenda sparisjóðs ef hann gerir
skriflega kröfu um það til sparisjóðsstjórnar með svo miklum
fyrirvara að unnt sé að taka málið á dagskrá fundarins.

■ **34. gr.** Á aðalfundi skal m.a. taka eftirgreind mál fyrir:

1. skýrslu stjórnar um starfsemi liðins starfsárs,
2. staðfestingu á endurskoðuðum ársreikningi og ráðstöf-
un tekjuafgangs að fengnum tillögum sparisjóðsstjórnar, sbr.
59. gr.,

3. kosningu sparisjóðsstjórnar, sbr. 36. gr., og endurskoð-
anda, sbr. 60. gr.,

4. þóknun stjórnarmanna, svo og þóknun endurskoðanda,
að fengnum tillögum sparisjóðsstjórnar,

5. breytingar á samþykktum sparisjóðs og

6. önnur mál sem aðalfundur skal fjalla um samkvæmt
lögum þessum eða sparisjóðsstjórn ákveður að leggja fyrir
fundinn.

■ **35. gr.** Stofnfjáreigendur skulu eiga jafnan hlut nema
samþykktir heimili annað.

□ Stofnfjáreigendur skulu eiga jafnan atkvæðisrétt nema
öðruvísi sé ákveðið í samþykktum sparisjóðs. Þó er einstök-
um stofnfjáreigendum aldrei heimilt, fyrir sjálfs sín hönd eða
annarra, að fara með meira en 5% af heildaratkvæðamagni í
sparisjóði, sbr. þó 98. gr. ef sveitarfélag er eini stofnfjáreig-
andinn.

□ Óheimilt er að fara með atkvæðisrétt samkvæmt þeim
stofnfjárbréfum sem sparisjóður á sjálfur, sbr. 19. gr.

□ Þar sem talað er um heildaratkvæðamagn í sparisjóði í
lögum þessum er átt við heildaratkvæðamagn að frádragnum
atkvæðum samkvæmt þeim stofnfjárbréfum sem sparisjóður
á sjálfur.

■ **36. gr.** Í stjórn sparisjóðs skulu sitja fimm menn. Stofn-
fjáreigendur kjósa þrjá stjórnarmenn en hlutaðeigandi sveit-
arstjórnir eða héraðsnefndir tilnefna tvo stjórnarmenn sam-
kvæmt nánari ákvæðum í samþykktum sjóðsins. [Í sam-
þykktum er heimilt að kveða á um að stofnfjáreigendur kjósi
alla stjórnarmenn sparisjóðs.]¹⁾ Stjórnin kys sér formann úr
sínunum hópi. Heimilt er að kjósa varamenn, jafnmarga að-
almönnum, eftir sömu reglum og gilda um kosningu aðal-
manna. Kosning stjórnar skal vera hlutbundin ef óskað er.

□ Nú eru stofnfjáreigendur í sparisjóði fleiri en 150 og er þá heimilt að ákveða í samþykktum sparisjóðs að aðalfundur kjósi fulltrúaráð skipað að minnsta kosti 21 fulltrúa. Fulltrúaráð skal kosið til þriggja ára og þriðjungur árlega nema í fyrsta skipti. Fulltrúaráð kys stjórn sparisjóðsins samkvæmt reglum 1. mgr. eftir því sem við getur átt.

□ Stjórnarmenn, sem eru ekki kosnir af stofnfjáreigendum, sitja aðal- og aukafundi án atkvæðisréttar.

□ Umboð stjórnarmanns gildir þann tíma sem til er tekinn í samþykktum. Kjörtímabili skal vera lokið við lok aðalfundar í síðasta lagi fjórum árum eftir kjörið.

¹⁾ L. 71/2001, 2. gr.

■ **37. gr.** Nú sameinast tveir eða fleiri sparisjóðir og er þá heimilt að ákveða í samþykktum að stjórn sparisjóðsins verði kosin hlutbundinni kosningu af sérstöku fulltrúaráði.

□ Fulltrúaráð skal þannig skipað:

1. að $\frac{3}{5}$ hlutum af stofnfjáreigendum hlutaðeigandi sparisjóða samkvæmt samningi þeirra þar um,

2. að $\frac{2}{5}$ hlutum af hlutaðeigandi sveitarstjórnnum eða héraðsnefndum enda hafi sveitarstjórnir eða sýslunefndir áður kosið til stjórnar sparisjóða.

□ Við sameiningu sparisjóða er heimilt að ákveða í samþykktum að starfa skuli staðbundnar stjórnir, þriggja til fimm manna, á starfssvæði sparisjóðanna eins og það var fyrir sameiningu, kjörnar skv. 36. gr. Stjórn sparisjóðsins setur staðbundnum stjórnnum erindisbréf þar sem starfssviði þeirra er nánar lýst og skal það staðfest á fundi stofnfjáreigenda.

■ **[37. gr. A.** Að tillögu sparisjóðsstjórnar í sparisjóði sem starfandi var 31. desember 2000 getur fundur stofnfjáreigenda ákveðið með $\frac{2}{3}$ hlutum greiddra atkvæða, svo og samþykki stofnfjáreigenda sem ráða yfir minnst $\frac{2}{3}$ hlutum þess stofnfjár sem farið er með atkvæði fyrir á fundinum, að breyta sparisjóðnum í hlutafélag að fengnu samþykki ráðherra og umsögn Fjármálaeftirlitsins. Skal breyting sparisjóðs í hlutafélag þá framkvæmd þannig að sparisjóðurinn sameinist hlutafélagi sem sparisjóðurinn hefur áður stofnað í því skyni að taka við rekstri sparisjóðsins og öllum eignum hans og skuldum, réttindum og skuldbindingum.

□ Ákvæði 1. másl. 2. mgr. 3. gr. laga nr. 2/1995, um hlutafélög, gilda ekki um fjölda stofnenda í hlutafélagi skv. 1. mgr. Ákvæði 1. mgr. 20. gr. sömu laga um lágmarksfjölda hluthafa gilda ekki um hlutafélag skv. 1. mgr. fram að því að breyting sparisjóðs í hlutafélag skv. 1. mgr. á sér stað.

□ Við breytingu á sparisjóði í hlutafélag skv. 1. mgr. skulu stofnfjáreigendur eingöngu fá hlutafé í hlutafélaginu sem gagngjald fyrir stofnfjárhluti sína. Skal samanlagt hlutafé sem stofnfjáreigendur fá í sparisjóðnum nema sama hlutfalli af hlutafé hans eftir breytinguna og stofnfé, endurmetið skv. 23. gr., nemur samtals af áætluðu markaðsvirði sparisjóðsins. Markaðsvirði sparisjóðsins skal metið af óháðum aðila og miðast við sama tímamark og breytingin á rekstrarformi sparisjóðsins. Sá hluti hlutafjár sparisjóðsins eftir breytingu hans í hlutafélag sem ekki gengur til stofnfjáreigenda samkvæmt framansögðu skal verða eign sjálfseignarstofnunar sem sett er á stofn skv. 37. gr. B.

□ Ákvæði 120.–128. gr. og ákvæði 131. gr. laga nr. 2/1995, um hlutafélög, skulu að öðru leyti og eftir því sem við getur átt gilda um breytingu sparisjóðs í hlutafélag samkvæmt undanfarandi ákvæðum þessarar greinar.

□ Við breytingu sparisjóðs í hlutafélag samkvæmt þessari grein heldur starfsleyfi sparisjóðsins gildi sínu.

□ Sparisjóði sem breytt er í hlutafélag samkvæmt ákvæðum þessarar greinar er ekki skylt að gefa út innköllun til lánardrottna. Breyting á eignaskráningu í veðmálábókum sem leiðir af breytingu sparisjóðs í hlutafélag er undanþegin stimpilgjöldum.

□ Nú fer um eigið fé sparisjóðs sem breytt er í hlutafélag samkvæmt ákvæðum 1. mgr. 7. gr. og skulu nefnd ákvæði sem og ákvæði 2. mgr. 7. gr. þá gilda áfram um sparisjóðinn eftir breytingu hans í hlutafélag.

□ Sparisjóði sem breytt er í hlutafélag samkvæmt ákvæðum þessarar greinar er auk orðsins „sparisjóður“ skylt að hafa orðið hlutafélag í heiti sínu eða skammstöfunina hf.

□ Í samþykktum sparisjóðs sem breytt hefur verið í hlutafélag samkvæmt ákvæðum þessarar greinar skal kveðið á um atkvæðisrétt sem fylgir hlutum í sparisjóðnum og um meðferð hans. Einstökum hluthöfum er aldrei heimilt, fyrir sjálfs sín hönd eða annarra, að fara með meira en 5% af heildar- atkvæðamagni í sparisjóði. Í samþykktum er þó heimilt að kveða á um að sjálfseignarstofnun skv. 37. gr. B geti farið með meira en 5% af heildar- atkvæðamagni í sparisjóði. Á stofnfundi skal sjálfseignarstofnunin fara með atkvæði í samræmi við hlutafjáreign sína.

□ Nú er sparisjóði breytt í hlutafélag samkvæmt ákvæðum þessarar greinar og skulu þá í stað ákvæða 15.–23. gr., 32.–37. gr., 59. gr. og 3. mgr. 70. gr. gilda um sparisjóðinn að öðru leyti en kveðið er á um í undanfarandi ákvæðum þessarar greinar og eftir því sem við getur átt ákvæði 10.–13. gr. og 30.–31. gr. og önnur ákvæði laganna, auk ákvæða laga um hlutafélög.¹⁾

¹⁾ L. 71/2001, 3. gr.

■ **[37. gr. B.** Nú er ákveðið að breyta sparisjóði í hlutafélag samkvæmt ákvæðum 37. gr. A og skal sparisjóðurinn þá gangast fyrir stofnun sjálfseignarstofnunar sem við breytinguna verður eigandi þess hluta hlutafjár í sparisjóðnum sem kveðið er á um í 3. mgr. 37. gr. A. Megintilgangur sjálfseignarstofnunarinnar skal vera að stuðla að viðgangi og vexti í starfsemi sparisjóðsins.

□ Í stjórn sjálfseignarstofnunar skv. 1. mgr. skulu eiga sæti fæst fimm menn úr fulltrúaráði stofnunarinnar.

□ Fulltrúaráð sjálfseignarstofnunarinnar, sem í skulu eiga sæti allir stofnfjáreigendur í viðkomandi sparisjóði er honum var breytt í hlutafélag, skal kjósa stjórnarmenn sjálfseignarstofnunarinnar. Fulltrúaráðið getur valið fleiri til setu í ráðinu. Nú verða fulltrúaráðsmenn færri en þrjátíu og skal þá skylt að fjölga í ráðinu á næsta fundi þess þannig að meðlimir verði eigi færri en þrjátíu.

□ Einungis skal heimilt að úthluta af fjármunum sjálfseignarstofnunar skv. 1. mgr. eða ráðstafa eignum, sem eftir verða við slit hennar, til menningar- og líknarmála á starfssvæði viðkomandi sparisjóðs við breytingu hans í hlutafélag. Ákvæði laga um sjálfseignarstofnanir sem stunda atvinnurekstur skulu að öðru leyti gilda um sjálfseignarstofnun skv. 1. mgr. Sjálfseignarstofnun sem stofnuð er samkvæmt þessari grein er undanþegin tekjuskatti og eignarskatti, enda sé farið eftir skilyrðum 1. másl. um úthlutun til menningar- og líknarmála.¹⁾

¹⁾ L. 71/2001, 3. gr.

D. Sameiginleg ákvæði.

■ **38. gr.** Bankastjórar viðskiptabanka og sparisjóðsstjórar skulu vera búsettir hér á landi, vera fjárráða, hafa öflekkað mannorð og aldrei hafa verið sviptir forræði yfir búi sínu.

□ Auk þess að fullnægja skilyrðum 1. mgr. skal menntun

eða starfsreynsla og starfsferill bankastjóra og sparisjóðs-
stjóra vera með þeim hætti að tryggt sé að þeir geti gegnt
stöðu sinni á forsvaranlegan hátt.

□ Bankaráðsmenn og stjórnarmenn sparisjóðs skulu einnig
uppfylla skilyrði 1. mgr. Ríkisborgarar annarra ríkja innan
Evrópska efnahagssvæðisins eru þó undanþegnir búsetuskil-
yrðinu. Ráðherra er heimilt að veita ríkisborgurum annarra
ríkja sömu undanþágu.

□ Bankastjórum og sparisjóðsstjórum er óheimilt að eiga
sæti í bankaráði eða stjórn sparisjóðs.

■ **39. gr.** Bankaráð eða sparisjóðsstjórn hefur yfirumsjón
með starfsemi viðskiptabanka eða sparisjóðs í samræmi við
lög þessi, reglugerðir eða samþykktir. Bankaráð eða spari-
sjóðsstjórn skal einnig hafa með höndum almennt eftirlit
með rekstri hlutaðeigandi stofnunar. Bankaráð eða spari-
sjóðsstjórn annast m.a. eftirfarandi verkefni:

1. að ráða bankastjóra eða sparisjóðsstjóra, ákveða laun
og ráðningarkjör þeirra og verkaskiptingu samkvæmt sér-
stöku erindisbréfi sem gildir í ákveðinn tíma,

2. að ráða forstöðumann endurskoðunardeildar, sbr. 7.
mgr. 62. gr.,

3. að staðfesta ráðningu staðgengla bankastjóra eða spari-
sjóðsstjóra samkvæmt tillögum bankastjórnar eða sparisjóðs-
stjóra,

4. að staðfesta tillögur bankastjórnar eða sparisjóðsstjóra
um höfuðþætti í stjórnskipulagi hlutaðeigandi stofnunar,

5. að móta stefnu í vaxta- og gjaldskrármálum og setja
almennar reglur um lánveitingar og ábyrgðir stofnunarinnar,
hvort tveggja að fenginni umsögn bankastjóra eða sparisjóðs-
stjóra,

6. að setja að fenginni tillögu bankastjóra eða sparisjóðs-
stjóra leiðbeiningar um árlega upplýsingagjöf til bankaráðs
eða sparisjóðsstjórnar um veitt lán og ábyrgðir til einstak-
linga og lögaðila sem, beint eða óbeint, vegna eignarhlut-
deildar eða á annan hátt hafa veruleg áhrif á ráðstafanir hlut-
aðeigandi stofnunar eða eru undir stjórn einstaklinga eða lög-
aðila sem hafa slík áhrif,

7. að ákveða hvaða starfsmenn, auk bankastjóra eða
sparisjóðsstjóra, hafa heimild til að skuldbinda hlutaðeigandi
stofnun og setja reglur þar um,

8. að ákveða hver skuli taka sæti af hálfu viðskiptabanka
eða sparisjóðs í stjórn stofnunar eða atvinnufyrirtækis nema
lög kveði á um annað,

9. að taka ákvörðun um ráðstöfun á tekjuafgangi til vara-
sjóðs og annarra sjóða ríkisviðskiptabanka eða leggja tillögur
um þessi atriði fyrir hluthafafund eða aðalfund hlutafélag-
banka eða aðalfund sparisjóðs,

10. að taka ákvörðun um að stofna eða leggja niður útibú,

11. að taka ákvörðun um byggingu, kaup, sölu og veðset-
ningu á fasteignum stofnunarinnar,

12. að ákveða kaup og sölu hlutabréfa og annarra eignar-
hluta í félögum eða stofnunum sem viðskiptabanki eða spari-
sjóður á aðild að og

13. að taka ákvörðun um samruna hlutaðeigandi stofnunar
við aðra viðskiptabanka eða sparisjóði, sbr. 72. og 74. gr.

□ Áður en ákvörðun er tekin skv. 7.–13. tölul. 1. mgr. skal
leitað tillagna bankastjóra eða sparisjóðsstjóra.

□ Bankaráð og sparisjóðsstjórn fjalla einnig um önnur mál
sem þau skulu annast samkvæmt lögum þessum, reglugerð-
um eða samþykktum hlutaðeigandi stofnana, svo og þau mál
sem bankastjórar og sparisjóðsstjórar leggja fyrir bankaráð
eða sparisjóðsstjórn.

■ **40. gr.** Bankaráð eða sparisjóðsstjórn heldur fundi eftir
þörfum eða samkvæmt því sem ákveðið er í reglugerð-
um eða samþykktum. Bankaráðsfundi og stjórnarfundi spari-
sjóðs skal ætíð halda ef einn eða fleiri bankaráðsmenn eða
stjórnarmenn sparisjóðs óska þess eða telji banka- eða spari-
sjóðsstjórar þess þörf. Bankastjórar og sparisjóðsstjórar sitja
bankaráðsfundi eða stjórnarfundi sparisjóðs og taka þátt í
umræðum nema bankaráð eða sparisjóðsstjórn ákveði annað.

□ Fundir eru lögmætir ef meiri hluti bankaráðsmanna eða
stjórnarmanna sparisjóðs er á fundi. Afl atkvæða ræður úr-
slitum við afgreiðslu máls. Falli atkvæði jöfn ræður atkvæði
formanns. Um það sem gerist á bankaráðsfundum og stjórn-
arfundum sparisjóðs skal haldin gerðabók og fundargerðir
staðfestar á þann hátt sem bankaráð eða stjórn sparisjóðs
ákveður.

□ Bankaráðsmenn eða stjórnarmenn sparisjóðs og vara-
menn þeirra skulu ekki taka þátt í meðferð máls er varðar
viðskipti þeirra sjálfra eða fyrirtækja sem þeir eiga hlut í,
sitja í stjórn hjá, eru fyrirsvarsmenn fyrir eða eiga að öðru
leyti verulegra hagsmuna að gæta í. Sama gildir um þátt-
töku bankaráðsmanna eða stjórnarmanna sparisjóðs í með-
ferð máls er varðar aðila sem eru þeim tengdir, persónulega
eða fjárhagslega.

□ Bankaráðsmenn og stjórnarmenn sparisjóðs, varamenn
þeirra, endurskoðendur og aðrir starfsmenn mega ekki
koma fram sem umboðsaðilar annarra gagnvart hlutaðeigandi
stofnun.

■ **41. gr.** Bankastjórar og sparisjóðsstjórar bera ábyrgð
á daglegum rekstri hlutaðeigandi stofnunar og fara með
ákvörðunarvald í öllum málefnum hennar sem ekki eru öðru-
um falin með lögum þessum. Þeim ber að sjá um að rekstur-
inn sé í öllum greinum samkvæmt lögum þessum, reglugerð-
um eða samþykktum og ákvörðunum bankaráðs eða spari-
sjóðsstjórnar.

■ **42. gr.** Bankastjórum og sparisjóðsstjórum er óheimilt,
nema að fengnu leyfi bankaráðs eða sparisjóðsstjórnar, að
sitja í stjórn stofnana og atvinnufyrirtækja utan viðskipta-
banka eða sparisjóðs eða taka þátt í atvinnurekstri að öðru
leyti nema lög kveði á um annað eða um sé að ræða stofnun
eða atvinnufyrirtæki sem hlutaðeigandi stofnun á aðild að.

□ Um heimildir annarra starfsmanna skv. 1. mgr. fer sam-
kvæmt reglum sem bankaráð eða sparisjóðsstjórn setja að
fengnum tillögum bankastjóra eða sparisjóðsstjóra.

■ **43. gr.** Bankaráðsmenn, stjórnarmenn sparisjóðs, banka-
stjórar og sparisjóðsstjórar, endurskoðendur og aðrir starfs-
menn viðskiptabanka eða sparisjóðs eru bundnir þagnar-
skyldu um allt það er varðar hagi viðskiptamanna hlutaðei-
gandi stofnunar og um önnur atriði sem þeir fá vitneskju um
í starfi sínu og leynt skulu fara samkvæmt lögum eða eðli
máls nema dómari úrskurði að upplýsingar sé skylt að veita
fyrir dómi eða lögreglu eða skylda sé til að veita upplýsingar
lögum samkvæmt. Þagnarskyldan helst þótt látið sé af starfi.

V. kafli. Starfsemi.

■ **44. gr.** Starfsemi viðskiptabanka og sparisjóða er fólgin
í geymslu og ávöxtun fjár, miðlun á peningum, verðbréfa-
viðskiptum og annarri þjónustustarfsemi sem er í eðlilegum
tengslum við slík viðskipti:

1. Móttaka innlána og annarra endurgreiðanlegra fjár-
muna frá almenningi.

2. Útlánastarfsemi, m.a.:

a. neytendalán,

b. langtímaveðlán,

- c. kröfukaup og kaup skuldaskjala og
- d. viðskiptalán.
3. Fjármögnunarleiga.
4. Greiðslumiðlun.
5. Útgáfa og umsýsla greiðslumiðla (t.d. greiðslukorta, ferðatékka og víxla).
6. Að veita ábyrgðir og tryggingar.
7. Viðskipti fyrir eigin reikning eða fyrir viðskiptavini með:
 - a. greiðsluskjöl á peningamarkaði (ávísanir, víxla, önnur sambærileg greiðsluskjöl o.s.frv.),
 - b. erlenda gjaldeyri,
 - c. framvirka samninga og skiptirétt (vilnanir),
 - d. gengisbundin bréf og vaxtabréf og
 - e. verðbréf.
8. Þátttaka í útboðum verðbréfa og þjónustuviðskipti tengd slíkum útboðum.
9. Ráðgjöf til fyrirtækja um uppbyggingu höfuðstóls, áætlanagerð og skyld mál og ráðgjöf og þjónusta varðandi samruna fyrirtækja og kaup á þeim.
10. Peningamiðlun.
11. Stjórnun og ráðgjöf varðandi samval verðbréfa.
12. Varsla og ávöxtun verðbréfa.
13. Upplýsingar um lánstraust (lánshæfni).
14. Útleiga geymsluhólfa.

Um verðbréfavíðskipti viðskiptabanka og sparisjóða gilda eftir því sem við getur átt ákvæði laga um verðbréfavíðskipti.

□ Viðskiptabönkum, sparisjóðum og öðrum stofnunum, sem til þess hafa sérstaka lagaheimild, er einum heimilt að taka við innlánum frá almenningi til geymslu og ávöxtunar.

□ Viðskiptabönkum og sparisjóðum er heimilt að stunda váttryggingarstarfsemi með stofnun dótturfyrirtækis.

□ Viðskiptabönkum og sparisjóðum er einnig heimilt að stunda aðra starfsemi en um ræðir í 1. mgr., enda sé slík hliðarstarfsemi í eðlilegu framhaldi af viðskiptabanka- eða sparisjóðsstarfsemi. Til framangreindrar starfsemi þarf samþykki [Fjármálaeftirlitsins]¹⁾ sem jafnframt getur ákveðið að hún skuli stunduð í sérstöku félagi.

□ [Viðskiptabönkum og sparisjóðum er heimilt samkvæmt sérstöku samningi að taka að sér að veita pósthjónustu fyrir hönd aðila sem leyfi hefur til að veita slíka þjónustu. Til framangreindrar starfsemi þarf samþykki Fjármálaeftirlitsins.]²⁾

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr. ²⁾ L. 48/2000, 1. gr.

■ **45. gr.** Viðskiptabönkum og sparisjóðum er heimilt án takmarkana að yfirtaka eignir til að tryggja fullnustu kröfu. Eignirnar skulu seldar jafnskjótt og það er talið hagkvæmt að mati bankastjórnar eða sparisjóðsstjóra.

□ Viðskiptabönkum og sparisjóðum er heimilt að stunda tímabundið aðra starfsemi en þá sem um getur í 44. gr. ef það er einungis í þeim tilgangi að ljúka viðskiptum fyrirtækja við viðskiptabanka eða sparisjóð eða liður í endurskipulagningu á starfsemi viðskiptaaðila þessara stofnana. Skýrsla hér að lútandi skal send [Fjármálaeftirlitinu].¹⁾

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **46. gr.** Viðskiptabankar og sparisjóðir mega ekki eiga eða taka að veði eignarhluti í einstökum fyrirtækjum sem stunda aðra starfsemi en þá sem getið er í 44. gr. og nema hærri fjárhæð en 15% af eigin fé hlutaðeigandi stofnunar áður en tekið hefur verið tillit til frádráttar skv. 4. mgr. 55. gr. Eignarhlutur viðskiptabanka eða sparisjóðs og heildarskuldbindingar fyrirtækis gagnvart hlutaðeigandi stofnun skulu vera

innan þeirra marka sem getur í reglum¹⁾ er ráðherra settur að fengnum tillögum [Fjármálaeftirlitsins]²⁾ um hámark lána og ábyrgða til einstakra viðskiptamanna eða fjárhagslega tengdra aðila.

□ Samtala virkra eignarhluta, sbr. skilgreiningu skv. 3. mgr. 10. gr., má ekki nema hærri fjárhæð en 60% af eigin fé viðskiptabanka eða sparisjóðs áður en tekið hefur verið tillit til frádráttar skv. 4. mgr. 55. gr. Bókfært virði samanlagðra eignarhluta, sem viðskiptabanki eða sparisjóður hefur eignast, má ekki nema hærri fjárhæð en 100% af eigin fé þeirra. Eignarhlutir sem dregnir skulu frá við útreikning á eigin fé og eignarhlutir í fyrirtækjum, sem mynda samstæðu með viðskiptabanka eða sparisjóði, skulu ekki teknir með við útreikning hlutfalla skv. 1. mgr. og 1. og 2. másl. þessarar málsgreinar. Tímabundinn eignarhlutur viðskiptabanka eða sparisjóðs í fyrirtæki skv. 45. gr. skal ekki tekinn með við útreikning skv. 1. mgr. og 2. másl. þessarar málsgreinar.

□ Heimilt er að eignarhlutir viðskiptabanka eða sparisjóða fari fram yfir hlutföll skv. 1. mgr. eða 1. másl. 2. mgr., enda sé sú fjárhæð, sem umfram er, dregin frá við útreikning eigin fjár hlutaðeigandi stofnunar. Fari eignarhlutir samtímis fram yfir hlutföll skv. 1. mgr. og 1. másl. 2. mgr. skal hærri fjárhæðin af þeim sem umfram eru dregin frá við útreikning eigin fjár hlutaðeigandi stofnunar.

□ Viðskiptabankar og sparisjóðir skulu gefa [Fjármálaeftirlitinu]²⁾ sundurlíðað yfirlit yfir eignarhluti í öðrum viðskiptabönkum eða sparisjóðum sem þeir hafa eignast eða tekið að veði, sbr. þó 18. gr.

□ Veiti viðskiptabanki eða sparisjóður lán til kaupa á eigin hlutabréfum eða stofnfjárlutum fyrir hærri fjárhæð en 5% af heildarfjárhæð hlutfjár eða stofnfjár hlutaðeigandi stofnunar skulu settar óumdeildar tryggingar fyrir lánnum sem eru umfram framangreint hlutfall.

¹⁾ Rg. 34/2002. ²⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **47. gr.** Viðskiptabönkum og sparisjóðum er óheimilt að veita bankastjórum eða sparisjóðsstjórum lán eða ganga í ábyrgðir fyrir þá nema fyrirgreiðsla til þeirra sé samþykkt af bankaráði eða sparisjóðsstjórn, bókuð í gerðabók og sé á engan hátt frábrugðin sambærilegri fyrirgreiðslu til annarra viðskiptamanna. Bankastjórum og sparisjóðsstjórum er óheimilt að vera ábyrgðarmenn gagnvart hlutaðeigandi stofnun. Ákvæði þessarar greinar gildir einnig um maka þeirra.

□ Að öðru leyti fer um viðskipti starfsmanna við hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóð eftir reglum sem bankaráð eða sparisjóðsstjórn settur að fengnum tillögum bankastjóra eða sparisjóðsstjóra.

■ **48. gr.** Innlánsreikningar, fjárvörslureikningar og geymsluhólf skulu skráð á nafn viðskiptamanns ásamt heimilisfangi hans og kennitölu. Sömu upplýsinga skal einnig aflað við stofnun annarra viðskiptasambanda hlutaðeigandi stofnunar og viðskiptamanna hennar, eftir því sem unnt er.

■ **49. gr.** Glatist innlánskilríki eða viðtökuskírteini er viðskiptabanki eða sparisjóður hafa gefið út fyrir handveði eða geymslufé getur bankaráð eða sparisjóðsstjórn stefnt til sín handhafa nefndra skjala með þriggja mánaða fyrirvara frá síðustu birtingu áskorunar sem birt skal þrisvar sinnum í Lögbirtingablaði.

□ Gefi enginn sig fram áður en fyrirvarinn er liðinn falla niður öll réttindi á hendur viðskiptabanka eða sparisjóði samkvæmt innlánskilríkinu eða viðtökuskírteininu. Skal viðskiptabanki eða sparisjóður þá, að ósk þess sem fengið hafði hið fyrri innlánskilríki eða viðtökuskírteini afhent úr hlutað-

eigandi stofnun, gefa út nýtt honum til handa eða þeim sem sannar að hann leiði rétt sinn löglega frá þessum aðila og skal hið nýja skjal vera með sömu skilmálum og hið fyrra.

■ **50. gr.** Innlánskilríki viðskiptabanka eða sparisjóða, ávísanir og hvers konar skuldbindingar sem gefnar eru út í nafni þeirra, skuldbindingar sem veita þeim handveðsrétt, arðmiðar af skuldbréfum þeirra og framsöl skulu undanþegin stimpilgjaldi.

□ Ákvæði 1. mgr. á einnig við um aðrar stofnanir eða sjóði sem lög þessi taka til.

■ **51. gr.** Viðskiptabanki eða sparisjóður má ekki eiga fasteignir eða hluti í félögum um fasteignir fyrir hærri fjárhæð en sem nemur 20% af eigin fé. Fasteignir sem viðskiptabanki eða sparisjóður notar vegna starfseminnar og fasteignir, sem hlutaðeigandi stofnun hefur yfirtekið til lúkingar kröfu skv. 1. mgr. 45. gr., reiknast þó ekki með.

■ **52. gr.** Við ákvörðun vaxta og þjónustugjalda er viðskiptabönkum og sparisjóðum óheimilt að hafa samráð við aðrar innlánsstofnanir. Sparisjóðum er þó heimilt að fela Sparisjóðabanka Íslands hf. að leggja fyrir hlutaðeigandi sparisjóð leiðbeinandi tillögur um vexti og þjónustugjöld enda brjóti slíkt ekki í bága við ákvæði samkeppnislaga, sbr. IV. kafla þeirra laga.

VI. kafli. Um laust fé og eigið fé.

■ **53. gr.** Viðskiptabankar og sparisjóðir skulu kappkosta að hafa ætíð yfir að ráða nægilegu lausu fé til að geta innt af hendi úttektir á innlánsfé og aðrar greiðslur sem starfsemi hlutaðeigandi stofnana fylgja. Með lausu fé er átt við peninga í sjóði, óbundnar nettóinnstæður í innlendum og erlendum innlánsstofnunum, ríkisvixla og aðrar sambærilegar nettóeignir.

■ **54. gr.** Eigið fé viðskiptabanka og sparisjóða, eins og það er skilgreint skv. 2. mgr., skal á hverjum tíma eigi nema lægri fjárhæð en sem svarar til 8% af áhættugrunni. Áhættugrunnur stofnunar skal metinn með tilliti til heildareigna, liða utan efnahagsreiknings, gengisáhættu og áhættu annarra liða með markaðsáhættu samkvæmt nánari reglum¹⁾ um mat á áhættugrunni til útreiknings á eiginfjárlutfalli viðskiptabanka og sparisjóða sem [Fjármálaeftirlitið]²⁾ setur. Eiginfjárfarar skv. 1. máls. skal einnig gilda um samstæðureikning, sbr. 66. gr.

□ Við útreikning á eiginfjárlutfalli skv. 1. mgr. skal eigið fé samsett af þremur þáttum, eiginfjárbætti A, eiginfjárbætti B og eiginfjárbætti C, og frádráttarliðum skv. 55. gr. Eftirfarandi takmarkanir gilda um einstaka eiginfjárbætti:

1. Eiginfjárbáttur A skal nema að lágmarki helmingi eiginfjár fyrir frádrátt skv. 55. gr.

2. Eiginfjárbáttur B má hæst nema 50% af eiginfjárbætti A.

3. Eiginfjárbáttur C má hæst nema 50% af eiginfjárbætti A. Jafnframt má eiginfjárbáttur C hæst nema 4,8% af reiknuðum áhættugrunni viðskiptabanka eða sparisjóðs vegna markaðsáhættu liða í veltubók og gengisáhættu.

□ Eiginfjárbáttur A telst vera:

1. Innborgað hlutafé.

2. Varasjóðir, yfirverðsreikningur hlutafjár og óráðstafað eigið fé að frádrögnum tapí ársins.

3. Endurmatsreikningur samkvæmt verðbólgreikningskilum.

4. Frá eiginfjárbætti A skal draga eigin hlutabréf, viðskiptavild og aðrar óáþreifanlegar eignir, svo og áfallnar

ófærðar skattskuldbindingar sem rýra möguleika viðskiptabankans eða sparisjóðsins til að mæta tapi.

□ Eiginfjárbáttur B telst vera:

1. Víkjandi lán sem viðskiptabankar eða sparisjóðir taka gegn útgáfu sérstakrar skuldaviðurkenningar þar sem skýrt er kveðið á um að endurgreiðslutími lánsins sé eigi skemmri en fimm ár og að við gjaldþrot hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóðseða slit hans fáiast það endurgreitt á eftir öllum öðrum kröfum á hendur viðskiptabankanum eða sparisjóðnum en endurgreiðslu hlutafjár eða stofnfjár eða sambærilegs eiginfjár ríkisviðskiptabanka. Þegar fimm ár eru eftir af lánsstímanum skal lánið reiknast niður um 20% fyrir hvert ár sem líður af þessum fimm árum. Sé um að ræða lán sem greiðist niður með afborgunum á lánsstímanum skal reikna eftirstöðvar hvers árs niður á sambærilegan hátt.

2. Endurmatsreikningur annar en gert er ráð fyrir í eiginfjárbætti A.

□ Eiginfjárbáttur C telst vera víkjandi lán til skamms tíma sem viðskiptabanki eða sparisjóður tekur gegn útgáfu sérstakrar skuldaviðurkenningar þar sem skýrt er kveðið á um að endurgreiðslutími lánsins sé eigi skemmri en tvö ár og að við gjaldþrot hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóðs eða slit hans fáiast það endurgreitt á eftir öllum öðrum kröfum á hendur viðskiptabankanum eða sparisjóðnum en endurgreiðslu hlutafjár eða stofnfjár eða sambærilegs eiginfjár ríkisviðskiptabanka. Jafnframt skal kveðið á um að óheimilt sé að greiða af láninu eða greiða af því vexti ef eiginfjárlutfalli hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóðs er lægra en 8% eða ef endurgreiðsla höfuðstóls eða greiðsla vaxta veldur því að eiginfjárlutfallið fer niður fyrir 8%. Til kynna skal [Fjármálaeftirlitinu]²⁾ ef slík greiðsla veldur því að eiginfjárlutfallið fer niður fyrir 10%. Við mat á eiginfjárbætti C getur [Fjármálaeftirlitið]²⁾ heimilað einstökum viðskiptabönkum eða sparisjóðum að tekið sé tillit til hagnaðar af veltubók- arviðskiptum að frádrögnum fyrirsjáanlegri gjaldfærslu eða arði og að frádrögnum nettótapi af annari starfsemi, enda sé engin þessara fjárhæða meðtalin í eiginfjárbætti A.

□ [Fjármálaeftirlitið]²⁾ getur veitt heimild til að flýta endurgreiðslu víkjandi lána æski lánveitandi þess, enda hafi slíkt ekki áhrif á viðunandi eiginfjárstöðu hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóðs.

□ Ráðherra er heimilt að fengnum tillögum [Fjármálaeftirlitsins]²⁾ að ákveða í reglugerð³⁾ að aðrir liðir en greindir eru í 3.–4. mgr. teljist með eigin fé viðskiptabanka eða sparisjóðs.

¹⁾ Rgl. 693/2001. ²⁾ L. 84/1998, 2. gr. ³⁾ Rg. 852/2000, sbr. 964/2000.

■ **55. gr.** Frá eigin fé skv. 2. mgr. 54. gr. skal draga bókfært virði á eignarhlutum og víkjandi lánnum viðskiptabanka eða sparisjóða hjá öðrum þeim félögum sem stunda starfsemi sem talin er upp í 44. gr. í samræmi við eftirfarandi ákvæði í 1.–3. tölul., sbr. þó 2. mgr.:

1. Eignarhlutur í félögum þar sem eignarhlutir hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóðs nema meira en 10% af hlutafé viðkomandi félaga. Enn fremur víkjandi lán hjá sömu félögum. Eignarhlutur sparisjóðs í Sparisjóðabanka Íslands hf. er undanskilinn.

2. Eignarhlutur í félagi, sem viðskiptabanki eða sparisjóður hefur eignast tímabundið vegna endurskipulagningar þess félags, skal ekki dragast frá.

3. Eignarhlutur í félögum þar sem eignarhlutir viðskiptabanka eða sparisjóðs nema allt að 10% af hlutafé viðkomandi félaga, svo og eignarhlutur sparisjóðs í Sparisjóðabanka Íslands hf. Frádrátturinn takmarkast við þá heildarfjárhæð

eignarhluta og víkjandi lána sem er umfram 10% af eigin fé viðskiptabanka eða sparisjóðs eins og það er reiknað skv. 2. mgr. 54. gr. fyrir frádrátt samkvæmt þessari grein.

□ Eignarhlutir og víkjandi lán hjá öðrum félögum, sbr. 1. mgr., sem reiknast með í samstæðureikningi hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóðs, dragast ekki frá eigin fé hlutaðeigandi stofnunar.

□ Eignarhlutir og víkjandi lán hjá dótturfélögum, sem reka váttryggingarstarfsemi skv. 3. mgr. 44. gr. eða starfsemi skv. 4. mgr. sömu greinar, dragast frá eigin fé við útreikning á eiginfjárlutfalli skv. 2. mgr. 54. gr.

□ Frá eigin fé dragast enn fremur eignarhlutir í félögum sem eru umfram þau mörk sem greinir í 1. mgr. og 1. másl. 2. mgr. 46. gr.

VII. kafli. Ársreikningur, endurskoðun og samstæðureikningsskil.

■ **56. gr.** Bankaráð og bankastjórar eða sparisjóðsstjórn og sparisjóðsstjórar skulu semja ársreikning fyrir hvert reikningsár. Ársreikningur skal hafa að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, fjárstreymisýfirlit og skýringar. Enn fremur skal semja skýrslu stjórnar sem ásamt ársreikningi mynda eina heild. Reikningsár viðskiptabanka og sparisjóða er almánaksárið.

□ Ársreikningur skal undirritaður af bankaráði eða sparisjóðsstjórn og bankastjórum og sparisjóðsstjórum. Ársreikningur ríkisviðskiptabanka skal auk þess staðfestur af ráðherra. Hafi bankaráðsmaður eða stjórnarmaður sparisjóðs, bankastjóri eða sparisjóðsstjóri mótbáru fram að færa gegn ársreikningi skal hann gera grein fyrir því í áritun sinni.

■ **57. gr.** Ársreikningur skal gefa glögga mynd af fjárhagsstöðu og rekstrarafkomu viðskiptabanka eða sparisjóðs. Hann skal gerður í samræmi við lög, reglur og góða reikningsskilavenju og innihalda m.a. rekstrarreikning, efnahagsreikning og skýringar og upplýsingar um liði utan efnahagsreiknings.

□ [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ skal sjá til þess í samráði við reikningsskilaráð að á hverjum tíma liggja fyrir skilgreining á góðri reikningsskilavenju við gerð ársreiknings og árhlutareiknings viðskiptabanka og sparisjóða.

□ [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ setur reglur²⁾ að höfðu samráði við reikningsskilaráð um uppsetningu ársreiknings, innihald einstakra liða rekstrar- og efnahagsreiknings og liða utan efnahagsreiknings og skýringar og mat á einstökum liðum.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr. ²⁾ Rgl. 692/2001.

■ **58. gr.** Í skýrslu stjórnar skal koma fram yfirlit yfir starfsemi hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóðs á árinu, svo og upplýsingar um atriði sem mikilvæg eru við mat á fjárhagslegri stöðu hlutaðeigandi stofnunar og afkomu hennar á reikningsárinu er ekki koma fram í ársreikningnum.

□ Í skýrslu stjórnar skal enn fremur upplýst um eftirfarandi:

1. atburði eftir uppgjörsdag sem hafa verulega þýðingu,
2. væntanlega þróun stofnunarinnar og
3. aðgerðir sem hafa þýðingu fyrir framtíðarþróun hennar.

□ Skýrsla stjórnar skal veita upplýsingar um fjölda starfsmanna að meðaltali á reikningsárinu, heildarvæðing launa, þóknana eða annarra greiðslna til starfsmanna, bankaráðs, bankastjóra, sparisjóðsstjórnar, sparisjóðsstjóra og annarra í þjónustu hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóðs. Sé um ágóðahlut að að ræða til bankaráðs eða sparisjóðsstjórnar og bankastjóra eða sparisjóðsstjóra skal hann sérgreindur. Í

skýrslu stjórnar skal upplýst um fjölda hluthafa eða stofnfjáreigenda í lok reikningsárs. Að öðru leyti gilda ákvæði hlutafélagalaga eftir því sem við á.

□ Bankaráð og sparisjóðsstjórn skulu í skýrslu stjórnar gera tillögu um ráðstöfun á hagnaði hlutaðeigandi stofnana eða jöfnun taps.

■ **59. gr.** [Hagnaði sparisjóðs skal ráðstafað sem hér segir:

1. Aðalfundur getur ákveðið, að fengnum tillögum sparisjóðsstjórnar, að greiða stofnfjáreigendum arð af stofnfé. Öryggissjóður samkvæmt lögum um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta, sem allir sparisjóðir stofna í þessu skyni, ákveður árlega hámarkshlutfall arðgreiðslu. Heimilt er að greiða arð þótt tap sé á rekstri sparisjóðs.

2. Til viðbótar arðgreiðslu skv. 1. tölul. getur aðalfundur ákveðið, að fengnum tillögum sparisjóðsstjórnar, að ráðstafa allt að 10% af hagnaði hvers árs til hækkunar á stofnfé sjóðsins, þó þannig að hækkun stofnfjár samkvæmt þessum tölulíð verði aldrei meiri en 5% á ári. Heimild til endurmats samkvæmt þessum tölulíð flyst ekki á milli ára. Endurmat samkvæmt þessum tölulíð má ekki leiða til þess að bókfært eigið fé að frádregnu stofnfé verði lægra en það var í árslok 2000. Nýtt stofnfé nýtur hlutfallslega endurmats samkvæmt þessum tölulíð miðað við inngreiðslu þess innan ársins. Arðurinn skal reiknaður af endurmetnu stofnfé eins og það er í lok reikningsárs.

3. Hagnað, sem ekki er ráðstafað skv. 1. og 2. tölul., skal leggja í varasjóð.¹⁾

¹⁾ L. 71/2001, 4. gr.

■ **60. gr.** Ársreikningar viðskiptabanka og sparisjóða skulu endurskoðaðir af löggiltum endurskoðanda eða endurskoðunarstofu. Ársreikningur ríkisviðskiptabanka skal þó endurskoðaður af Ríkisendurskoðun og löggiltum endurskoðanda sem ráðherra skipar til fjögurra ára í senn.

□ Endurskoðandi skv. 1. másl. 1. mgr. skal kjörinn á aðalfundi viðskiptabanka eða sparisjóðs til eins árs í senn.

□ Kjósa skal endurskoðanda viðskiptabanka eða sparisjóðs sem endurskoðanda í móður-, systur- og dótturfélagi ef þess er nokkur kostur.

□ Skylt er að veita endurskoðanda aðgang að öllum eignum, bókum, fylgiskjölum og öðrum gögnum viðskiptabanka og sparisjóðs. Jafnframt skulu bankaráð eða sparisjóðsstjórn og starfsmenn hlutaðeigandi stofnunar veita honum allar umbeðnar upplýsingar sem unnt er að láta í té.

■ **61. gr.** Endurskoðandi viðskiptabanka eða sparisjóðs má ekki eiga sæti í stjórn, vera starfsmaður stofnunarinnar eða starfa í þágu hennar að öðru en endurskoðun.

□ Endurskoðandi viðskiptabanka eða sparisjóðs má ekki vera skuldugur þeirri stofnun sem hann annast endurskoðun hjá, hvorki sem aðalskuldari né ábyrgðarmaður. Hið sama gildir um maka hans.

■ **62. gr.** Endurskoðandi skal endurskoða ársreikning viðskiptabanka eða sparisjóðs í samræmi við góða endurskoðunarvenju. Með endurskoðun sinni skal hann komast að rökstuddri niðurstöðu um áreiðanleika þeirra upplýsinga sem ársreikningurinn veitir. Endurskoðandi skal ganga úr skugga um að ársreikningurinn sé gerður í samræmi við lög, reglur, samþykktir og góða reikningsskilavenju.

□ Endurskoðandi skal árita ársreikning, greina frá niðurstöðum endurskoðunarinnar og láta í ljós álit. Í árituninni skal

m.a. felast yfirlýsing um að ársreikningurinn hafi verið endurskoðaður og gerður í samræmi við ákvæði laga, reglna og samþykktar og góða reikningsskilavenju.

□ Telji endurskoðandi að skýrsla stjórnar hafi ekki að geyma þær upplýsingar sem ber að veita eða sé hún ekki í samræmi við ársreikning skal hann vekja á því athygli í áritun sinni og veita viðbótarupplýsingar sé þess kostur. Að öðru leyti getur endurskoðandi greint frá þeim atriðum í áritun sinni sem hann telur eðlilegt að komi fram í ársreikningi.

□ Ábendingar og athugasemdir, sem endurskoðandi vill koma á framfæri við bankaráð og sparisjóðsstjórn eða bankastjóra og sparisjóðsstjóra, skal bera fram skriflega og veita skal þessum aðilum hæfilegan frest til þess að svara.

□ Verði endurskoðendur varir við verulega ágalla í rekstri viðskiptabanka eða sparisjóðs eða atriði er varða innra eftirlit, greiðslutryggingar útlána eða önnur atriði sem veikt geta fjárhagsstöðu hlutaðeigandi stofnunar, svo og ef endurskoðandi hefur ástæðu til að ætla að lög, reglugerðir eða reglur sem gilda um stofnunina hafi verið brotnar, skal endurskoðandi gera stjórn hennar og [Fjármálaeftirlitinu]¹⁾ viðvart. Þetta á einnig við um sambærileg atriði sem endurskoðandi viðskiptabanka eða sparisjóðs fær vitneskju um og varða fyrirtæki í nánnum tengslum við hlutaðeigandi stofnun, sbr. 3. mgr. 4. gr. Ákvæði þessarar málsgreinar brjóta ekki í bága við þagnarskyldu endurskoðenda skv. 43. gr. laga þessara eða ákvæði annarra laga.

□ Endurskoðandi hefur rétt til að sitja bankaráðsfundi og stjórnarfundi sparisjóðs þar sem fjallað er um ársreikning. Einnig hefur hann rétt til að sitja aðalfundi viðskiptabanka og sparisjóðs.

□ Við viðskiptabanka og sparisjóði skal starfa endurskoðunardeild sem annast innri endurskoðun undir stjórn forstöðumanns, sbr. 2. tölul. 1. mgr. 39. gr. Innri endurskoðun er hluti af skipulagi viðskiptabanka og sparisjóða og er þáttur í eftirlitskerfi þeirra. [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ getur veitt undanþágu frá starfrækslu slíkrar endurskoðunardeildar og sett þeim stofnunum skilyrði sem slíka undanþágu fá.

□ Viðskiptabanki eða sparisjóður skal á hverjum tíma hafa yfir að ráða tryggu eftirlitskerfi með áhættu, þar með talið vaxtaáhættu [og verðtryggingaráhættu],²⁾ í tengslum við öll viðskipti sín. [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ getur sett leiðbeinandi reglur um eftirlitskerfi vegna áhættuþátta í starfsemi viðskiptabanka eða sparisjóðs.

□ [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ skal sjá til þess í samráði við Félag löggiltra endurskoðanda og aðra hlutaðeigandi aðila að á hverjum tíma liggja fyrir skilgreining á góðri endurskoðunarvenju við endurskoðun hjá viðskiptabönkum og sparisjóðum. [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ setur reglur³⁾ um endurskoðun viðskiptabanka og sparisjóða.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr. ²⁾ L. 82/2001, 1. gr. ³⁾ Rgl. 694/2001.

■ **63. gr.** [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ getur látið fara fram sérstaka endurskoðun hjá viðskiptabanka eða sparisjóði og ráðið til þess löggiltan endurskoðanda. [Fjármálaeftirlitinu]¹⁾ er heimilt að láta hlutaðeigandi stofnun bera kostnaðinn af slíkrum endurskoðunum.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **64. gr.** Endurskoðaður og undirritaður ársreikningur viðskiptabanka eða sparisjóðs ásamt skýrslu stjórnar skal sendur [Fjármálaeftirlitinu]¹⁾ innan tíu daga frá undirritun en í síðasta lagi þremur mánuðum eftir lok reikningsárs.

□ Hafi á aðalfundi verið samþykktar breytingar á undirrituðum ársreikningi skal breyttur ársreikningur sendur [Fjár-

málaeftirlitinu]¹⁾ innan tíu daga frá aðalfundi og gerð grein fyrir þeim breytingum sem gerðar hafa verið.

□ Ársreikningur viðskiptabanka og sparisjóðs ásamt skýrslu stjórnar skal liggja frammi á afgreiðslustað hlutaðeigandi stofnunar og afhentur hverjum viðskiptaáðila sem þess óskar innan tveggja vikna frá staðfestingu ráðherra þegar um ríkisviðskiptabanka er að ræða eða samþykkt aðalfundar þegar um aðra viðskiptabanka eða sparisjóði er að ræða.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **65. gr.** [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ setur reglur²⁾ um:

1. mánaðarleg efnahagsyfirlit,
2. árshlutauppgjör á eiginfjárhlutfalli, sbr. 54. gr.,
3. árshlutarekstraruppgjör og efnahagsuppgjör og
4. lausafjáruppgjör, sbr. 53. gr.

□ Árshlutauppgjör, sem viðskiptabankar og sparisjóðir birta opinberlega, skulu vera á samræmdu formi sem [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ ákveður.

□ [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ getur veitt undanþágu frá ákvæðum um gerð árshlutauppgjör.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr. ²⁾ Rgl. 691/2001.

■ **66. gr.** Viðskiptabanki eða sparisjóður, sem er móðurfyrirtæki, myndar ásamt dótturfyrirtæki samstæðu.

□ Viðskiptabanki eða sparisjóður telst vera móðurfyrirtæki þegar hlutaðeigandi stofnun:

1. ræður yfir meiri hluta atkvæða í öðru fyrirtæki,
2. á eignarhluti í öðru fyrirtæki og hefur rétt til að tilnefna eða víkja frá meiri hluta stjórnarmanna eða stjórnenda,
3. á eignarhluti í öðru fyrirtæki og hefur rétt til að hafa afgerandi áhrif á starfsemi þess á grundvelli samþykktar fyrirtækisins eða samnings við það,
4. á eignarhluti í öðru fyrirtæki og ræður, á grundvelli samnings við aðra hluthafa eða eignaraðila, meiri hluta atkvæða í fyrirtækinu eða
5. á eignarhluti í öðru fyrirtæki og hefur ráðandi stöðu í því.

□ Fyrirtæki, sem hafa þau tengsl við móðurfyrirtæki sem lýst er í 2. mgr., teljast vera dótturfyrirtæki.

□ Við mat á atkvæðisrétti og réttindum til að tilnefna eða víkja frá stjórnarmönnum eða stjórnendum skal leggja saman réttindi sem bæði móður- og dótturfyrirtæki ráða yfir.

□ Við mat á atkvæðisrétti í dótturfyrirtæki skal ekki talinn með atkvæðisréttur sem fylgir eigin hlutum dótturfyrirtækisins eða dótturfélögum þess.

□ [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ setur nánari reglur²⁾ um gerð samstæðureikningsskila.

□ Ákvæði 46. gr. um eignarhluti o.fl., 51. gr. um fasteignir og 53.–55. gr. um laust fé og eigið fé skulu einnig gilda þegar um samstæðu er að ræða. Bankaráð, sparisjóðsstjórn, bankastjórn og sparisjóðsstjórnar móðurfyrirtækisins skulu sjá um framkvæmd þessa ákvæðis.

□ Ákvæði 56.–58. gr. um ársreikning og skýrslu stjórnar, 1. og 4. mgr. 60. gr. um endurskoðun ársreikninga, 1. mgr. 61. gr. og 62. gr. um endurskoðendur, 1. og 2. mgr. 64. gr. um ársreikninga og 2. mgr. 93. gr. um eftirlitsskyldu [Fjármálaeftirlitsins]¹⁾ gilda eftir því sem við á bæði fyrir samstæðuna og fyrir einstök fyrirtæki samstæðunnar. Ákvæði 3. mgr. 64. gr. um skil á ársreikningi til [Fjármálaeftirlitsins]¹⁾ og 65. gr. um hvernig standa skuli að upplýsingaskyldu viðskiptabanka og sparisjóða gilda einnig fyrir samstæðuna.

□ [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ getur ákveðið að ákvæði 7. og 8. mgr. þessarar greinar gildi einnig fyrir önnur tilvik þegar um er að

ræða viðskiptabanka eða sparisjóð sem einn og sér eða í samstarfi við annan aðila er í þannig eignatengslum við fyrirtæki að nauðsynlegt teljist að beita þessum reglum.

□ Ákvæði 7. og 8. mgr. þessarar greinar gilda ekki um fyrirtæki sem viðskiptabanki eða sparisjóður hefur eignast tíma- bundið hlut í, annaðhvort til að tryggja fullnustu kröfu eða vegna endurskipulagningar þess fyrirtækis. [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ getur þó ákveðið að umrædd ákvæði skuli gilda.

□ [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ getur veitt undanþágu frá ákvæðum 7. og 8. mgr. þessarar greinar.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr. ²⁾ Rgl. 691/2001, rgl. 692/2001.

VIII. kafli. Slit viðskiptabanka og sparisjóða.

■ **67. gr.** Hafi bankaráð eða sparisjóðsstjórn eða bankastjórnar eða sparisjóðsstjórnar hlutaðeigandi stofnunar ástæðu til að ætla að eigið fé hennar sé undir því lágmarki sem kveðið er á um í 54. gr. ber þeim þegar í stað að tilkynna það [Fjármálaeftirlitinu].¹⁾ Sambærileg skylda hvílir á endurskoðanda hlutaðeigandi stofnunar hafi hann ástæðu til að ætla að stjórn- endur hennar hafi ekki rækt skyldu sína skv. 1. málsl. þessarar málsgreinar.

□ Er [Fjármálaeftirlitinu]¹⁾ berst tilkynning skv. 1. mgr. eða telur af öðru tilefni ástæðu til að ætla að eigið fé viðskiptabanka eða sparisjóðs sé undir því lágmarki sem kveðið er á um í 54. gr. skal það krefja stjórn stofnunarinnar þegar í stað um reikningsuppgjör sem henni ber að afhenda innan hæf- legs frests.

□ Komi fram í reikningsuppgjöri að hætti 2. mgr. að eigið fé viðskiptabanka eða sparisjóðs fullnægi ekki ákvæðum 54. gr. skal bankaráð eða sparisjóðsstjórn án tafar boða til fundar hluthafa eða stofnfjäreigenda til ákvörðunar og afhenda síðan [Fjármálaeftirlitinu]¹⁾ greinargerð þar sem fram kemur til hverra ráðstafana hún hyggst grípa af þessu til- efni. Skal [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ þegar afhenda ráðherra endur- skoðað reikningsuppgjör og greinargerð bankaráðs eða spari- sjóðsstjórnar ásamt umsögn sinni. Ákvæði þessarar máls- greinar tekur einnig til ríkisviðskiptabanka eftir því sem við getur átt. Í slíkum tilvikum skal ráðherra leggja fyrir Alþingi tillögu um ráðstafanir er grípa skuli til.

□ Þegar ráðherra hafa borist gögn skv. 3. mgr. er honum heimilt að veita hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóði frest í allt að sex mánuði til þess að auka eigið fé að lágmarki skv. 54. gr. Séu til þess ríkar ástæður að mati ráðherra er hon- um heimilt að framlengja þennan frest í allt að sex mánuði til viðbótar.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **68. gr.** Bú viðskiptabanka eða sparisjóðs verður ekki tek- ið til gjaldþrotaskipta eftir almennum reglum.

□ Slíta ber viðskiptabanka eða sparisjóði í eftirtöldum til- vikum:

1. ef ráðherra synjar viðskiptabanka eða sparisjóði um frest að hætti 4. mgr. 67. gr. eða frestur samkvæmt því ákvæði er á enda án þess að stofnuninni hafi tekist að auka eigið fé fram yfir það lágmark sem kveðið er á um í 54. gr.,

2. ef skylt er að slíta viðskiptabanka eða sparisjóði sam- kvæmt samþykktum hlutaðeigandi stofnunar,

3. ef hluthafafundur eða fundur stofnfjäreigenda ákveður að slíta viðskiptabanka eða sparisjóði.

□ Í þeim tilvikum, sem getið er í 2. eða 3. tölul. 2. mgr., skal [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ samkvæmt beiðni ráðherra afla reikningsuppgjörs stjórnar hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóðs á sama hátt og skv. 2. mgr. 67. gr. og afhenda það

honum ásamt álitserð sinni um hvort eignir viðskiptabank- ans eða sparisjóðsins hrökkvi fyrir skuldum.

□ Ákvörðun skv. 3. tölul. 2. mgr. er því aðeins gild að hún hljóti samþykki minnst $\frac{2}{3}$ hluta greiddra atkvæða, svo og samþykki stofnfjäreigenda sem ráða yfir minnst $\frac{2}{3}$ hlutum þess stofnfjár sem farið er með atkvæði fyrir á fundi stofn- fjäreigenda.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **69. gr.** Þegar skylt er að slíta viðskiptabanka eða spari- sjóði skv. 1. tölul. 2. mgr. 68. gr. eða þegar fram kemur af álitserð [Fjármálaeftirlitsins],¹⁾ í tilvikum sem eiga undir 2. eða 3. tölul. sama ákvæðis, að óvíst sé að eignir viðskipta- banka eða sparisjóðs hrökkvi til greiðslu skulda stofnunar- innar skal ráðherra senda héraðsdómara á varnarþingi hlut- aðeigandi stofnunar kröfu um að bú hennar verði tekið til gjaldþrotaskipta. Bann í lögum um gjaldþrotaskipti o.fl. við því að bú opinberrar stofnunar verði tekið til gjaldþrotaskipta er ekki því til fyrirstöðu að slíkt sé gert varðandi ríkisvið- skiptabanka.

□ Þegar skylt er að slíta viðskiptabanka eða sparisjóði skv. 2. eða 3. tölul. 2. mgr. 68. gr. og [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ telur sýnt að eignir hlutaðeigandi stofnunar hrökkvi fyrir skuldum skal ráðherra senda héraðsdómara á varnarþingi stofnunar- innar kröfu um að bú hennar verði tekið til skipta til slíta á viðskiptabankanum eða sparisjóðnum.

□ Þegar héraðsdómari hefur kannað hvort fullnægt sé skil- yrðum 68. gr. fyrir kröfunni skal hann kveða upp úrskurð um hvort orðið skuli við henni.

□ Í innköllun í bú viðskiptabanka eða sparisjóðs skal tekið fram hvort það hafi verið tekið til skipta að hætti 1. eða 2. mgr.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **70. gr.** Leiði ekki annað af ákvæðum þessara laga skulu um skipti á búi viðskiptabanka eða sparisjóðs gilda almenn- ar reglur laga um gjaldþrotaskipti o.fl. eftir því sem átt getur við að því undanteknu að ákvæði þeirra um riftun ráðstafana gilda ekki um skipti sem komin eru til skv. 2. mgr. 69. gr.

□ Þegar ákvæði laga um gjaldþrotaskipti o.fl. miða réttar- áhrif við frestdag skal jafngilda þeim degi við skipti á búi viðskiptabanka eða sparisjóðs sá dagur sem ráðherra hefur veitt frest að hætti 4. mgr. 67. gr. en sé slíkur frestur ekki undanfari skipta skal miðað við þann dag sem héraðsdómara berst krafa ráðherra skv. 1. eða 2. mgr. 69. gr.

□ Þegar allar skuldir sparisjóðs hafa verið greiddar skal greiða stofnfjäreigendum eignarhlut þeirra af eftirstöðvum eigna sjóðsins. Þeim eignum, sem þá kunna að vera eftir, skal ráðstafað í samræmi við ákvæði samþykta sparisjóðsins. Þó er ekki heimilt að ráðstafa eftirstöðvum eigna til stofnfjäreig- enda, sbr. 4. mgr. 17. gr.

■ **71. gr.** Þegar skipt er búi ríkisviðskiptabanka skal ráð- herra njóta sömu heimilda til að sækja skiptafundi og til að halda þar uppi mótmælum eða gera kröfur og lánardrottinn sem fer með vidurkenna kröfu í búið.

IX. kafli. Samruni.

■ **72. gr.** Samruni viðskiptabanka eða sparisjóða er því að- eins heimilt að ákvörðum þar að lútandi hafi hlotið sam- þykki minnst $\frac{2}{3}$ hluta greiddra atkvæða, svo og samþykki hluthafa eða stofnfjäreigenda viðkomandi stofnana sem ráða yfir minnst $\frac{2}{3}$ hlutum þess hlutafjár eða stofnfjár sem farið er með atkvæði fyrir á hluthafafundum eða fundum stofnfjár- eigenda að fengnu samþykki ráðherra og umsögn [Fjármála- eftirlitsins].¹⁾ [Um samruna hlutafélagsbanka og sparisjóða

sem breytt hefur verið í hlutafélög gilda að öðru leyti ákvæði laga um hlutafélög eftir því sem við getur átt og samningar hlutaðeigandi aðila.²⁾

□ Við samruna viðskiptabanka eða sparisjóða við einstaka rekstrarhluta annarra stofnana skal fara að hætti 1. mgr.

□ Við samruna skv. 1. og 2. mgr. tekur hin sameinaða stofnun við allri starfsemi, réttindum og skyldum hlutaðeigandi stofnana.

□ Viðskiptabanka eða sparisjóði, sem er slitið vegna samruna skv. 1. mgr., er ekki skylt að gefa út innköllun til lánardrottna eða halda eignum sínum aðgreindum. Breyting á eignaskráningu í veðmálabókum vegna samruna viðskiptabanka eða sparisjóða er undanþegin stimpilgjöldum.

□ Auglýsa skal samruna viðskiptabanka- eða sparisjóðastarfsemi í Lögbirtingablaði. Í auglýsingu skal tilgreina hvern samruni tekur gildi, nöfn hlutaðeigandi stofnana, frest til að gera athugasemdir við yfirfærslu innlánsreikninga, hugsanlegar breytingar á greiðslustöðum skuldaskjala og annað sem kunngerá þarf viðskiptamönnum sérstaklega.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr. ²⁾ L. 71/2001, 5. gr.

■ **73. gr.** Við samruna tveggja eða fleiri viðskiptabanka eða sparisjóða skal eigið fé, sem verður til við samruna, ekki vera lægra en samanlagt eigið fé hlutaðeigandi stofnana á þeim tíma sem samruni átti sér stað, enda hafi lágmarki skv. 1. eða 2. mgr. 6. gr. ekki verið náð.

■ **74. gr.** Samruni ríkisviðskiptabanka við annan viðskiptabanka eða sparisjóð er aðeins heimill að fengnu leyfi ráðherra. Að öðru leyti gilda ákvæði 72. gr. um slíkan samruna eftir því sem við getur átt.

X. kafli. . . .¹⁾

¹⁾ L. 98/1999, 20. gr.

XI. kafli. Um starfsemi erlendra viðskiptabanka og sparisjóða hér á landi.

■ **82. gr.** Erlendir viðskiptabankar og sparisjóðir, sem hafa staðfestu í ríki innan Evrópska efnahagssvæðisins og hlotið hafa starfsleyfi lögbærra yfirvalda í því ríki, geta stofnsett útibú hér á landi tveimur mánuðum eftir að [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ hefur fengið tilkynningu þess efnis frá eftirlitsaðilum í heimaríkinu. Útibúinu er heimilt að veita hverja þá þjónustu sem lög þessi taka til, enda sé hlutaðeigandi stofnun heimiluð slík þjónusta í heimaríki hennar.

□ [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ aflar upplýsinga hjá eftirlitsaðila í heimaríki erlends viðskiptabanka eða sparisjóðs um:

1. lýsingu á starfsemi útibúsins, skipulag og fyrirhugaða starfsemi þess hér á landi,

2. staðfestingu á að fyrirhuguð starfsemi sé heimiluð í heimaríkinu,

3. heimilisfang útibúsins,

4. nöfn stjórnenda útibúsins,

5. upphæð eigin fjár og eiginfjárhlutfall viðskiptabankans eða sparisjóðsins og

6. upplýsingar um tryggingar í heimaríkinu á innlánnum í útibúinu sé um þær að ræða.

□ Verði breytingar á áður tilkynntum upplýsingum skv. 1.–4. og 6. tölul. í 2. mgr. skal hlutaðeigandi viðskiptabanki eða sparisjóður tilkynna þær [Fjármálaeftirlitinu]¹⁾ eigi síðar en einum mánuði áður en breytingarnar koma til framkvæmda.

□ Ákvæði laga um hlutafélög varðandi útibú erlendra hlutafélaga eiga ekki við um útibú skv. 1. mgr.

□ Viðskiptabanki og sparisjóður skv. 1. mgr. geta notað sama heiti og notað er í heimaríki hlutaðeigandi stofnunar. Sé hætta á að villst verði á nöfnum erlendra og innlendra

viðskiptabanka eða sparisjóða sem starfa hér á landi getur [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ farið fram á að nöfn hinna fyrrnefndu verði auðkennd sérstaklega.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **83. gr.** Erlendum viðskiptabönkum og sparisjóðum, sem hafa staðfestu í ríki innan Evrópska efnahagssvæðisins og hafa hlotið starfsleyfi lögbærra yfirvalda í því ríki, er heimilt að veita þjónustu hér á landi án stofnunar útibús þegar [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ hefur fengið tilkynningu þar að lútandi frá lögbærum eftirlitsaðilum í heimaríki hlutaðeigandi stofnunar. Framangreindum stofnunum er heimilt að veita hverja þá þjónustu sem lög þessi taka til skv. 44. gr. laga þessara, enda hafi eftirlitsaðilar í heimaríki þeirra staðfest að starfsleyfið taki til slíkrar þjónustu.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **84. gr.** Fyrirtæki frá öðru ríki innan hins Evrópska efnahagssvæðis, sem heimilt er samkvæmt samþykktum sínum að stunda þá starfsemi sem tilgreind er í 1. mgr. 44. gr. laga þessara, er heimilt að stofna útibú eða veita þjónustu hér á landi án stofnunar útibús séu eftirtalin skilyrði uppfyllt:

1. Fyrirtækið skal vera dótturfyrirtæki viðskiptabanka eða sparisjóðs eða sameiginlegt dótturfyrirtæki tveggja eða fleiri viðskiptabanka eða sparisjóða skv. 3. mgr. 66. gr.

2. Dótturfyrirtækið skal lúta löggjöf í því ríki innan Evrópska efnahagssvæðisins sem veitt hefur móðurfyrirtæki eða móðurfyrirtækjum skv. 1. tölul. starfsleyfi og skal dótturfyrirtækið jafnframt stunda umrædda starfsemi í því ríki.

3. Móðurfyrirtækið eða móðurfyrirtækinu skulu fara með a.m.k. 90% af atkvæðamagni því sem fylgir hlutum í fyrirtækinu.

4. Móðurfyrirtækið eða móðurfyrirtækinu skulu uppfylla skilyrði [Fjármálaeftirlitsins]¹⁾ um heilbrigða og trausta stjórnun dótturfyrirtækisins og skulu jafnframt lýsa því yfir með samþykki lögbærra yfirvalda í heimaríki þeirra að þau beri óskipta ábyrgð á skuldbindingum þeim sem dótturfyrirtækið tekur á sig.

5. Dótturfyrirtækið skal heyra undir eftirlit á samstæðu-grundvelli sem móðurfyrirtækið eða sérhvert móðurfyrirtækjanna lýtur. Þetta á sérstaklega við um eftirlit með útreikningi á eiginfjárhlutfalli, eftirlit með útreikningi á lánum og ábyrgðum til einstakra viðskiptamanna eða fjárhagslega tengdra aðila og eftirlit með takmörkunum á eignarhlutdeild í öðrum fyrirtækjum, sbr. 46. gr.

□ Með tilkynningu um starfsemi hér á landi skv. 1. mgr. skal fylgja staðfesting lögbærs yfirvalds í heimaríki móðurfyrirtækis eða móðurfyrirtækja á því að framangreind skilyrði séu uppfyllt. Jafnframt skulu lögbær yfirvöld í heimaríki móðurfyrirtækis eða móðurfyrirtækja lýsa því yfir að þau muni hafa fullnægjandi eftirlit með starfsemi fyrirtækisins. Að öðru leyti skal beita ákvæðum 82., 83. og 85. gr. eftir því sem við á.

□ Ákvæði 1. og 2. mgr. taka einnig til fyrirtækis sem er í eigu eða undir áhrifum eins eða fleiri dótturfyrirtækja, sbr. ákvæði 66. gr. laga þessara, eftir því sem við getur átt.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **85. gr.** Viðskiptaráðherra er heimilt að setja nánari reglur um þá starfsemi viðskiptabanka og sparisjóða sem um getur í 1. mgr. 82. gr. og 83. gr., svo og starfsemi fyrirtækja skv. 84. gr.

□ Um heimildir erlendra viðskiptabanka og sparisjóða, annarra en um ræðir í 1. mgr. 82. gr., til starfsemi hér á landi fer

eftir reglum¹⁾ sem viðskiptaráðherra setur að fengnum tillögum [Fjármálaeftirlitsins].²⁾

¹⁾ Rg. 307/1994 og 308/1994. ²⁾ L. 84/1998, 2. gr.

XII. kafli. Um starfsemi innlendra viðskiptabanka og sparisjóða erlendis.

■ **86. gr.** Viðskiptabankar og sparisjóðir, sem hlotið hafa starfsleyfi viðskiptaráðherra skv. 4. gr. og óska eftir að starfrækja útibú í öðru ríki innan Evrópska efnahagssvæðisins, skulu tilkynna það [Fjármálaeftirlitinu]¹⁾ ásamt eftirfarandi upplýsingum:

1. í hvaða ríki fyrirhugað sé að stofna útibú,
2. lýsingu á starfsemi útibúsins, skipulagi og fyrirhugaðri starfsemi,
3. heimilisfangi útibúsins og
4. nöfnum stjórnenda þess.

□ Eigi síðar en þremur mánuðum eftir að [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ hefur móttengið upplýsingar skv. 1. mgr. skal það senda þær til eftirlitsaðila í gístiríkinu ásamt upplýsingum um eigið fé hlutaðeigandi stofnunar, gjaldfærni og tryggingar innlána. Tilkynning hér að lútandi skal einnig send viðkomandi stofnun. [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ skal samtímis einnig senda hlutaðeigandi eftirlitsaðilum staðfestingu þess efnis að fyrirhuguð starfsemi sé í samræmi við starfsleyfi viðskiptabankans eða sparisjóðsins.

□ [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ getur hafnað beiðni um að senda upplýsingar skv. 2. mgr. telji það ástæðu til að efast um að stjórnunarleg uppbygging og fjárhagsstaða hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóðs sé nægilega traust til að réttlæta stofnun útibús skv. 1. mgr. Tilkynna skal hlutaðeigandi stofnun svo fljótt sem auðið er um afstöðu [Fjármálaeftirlitsins]¹⁾ og eigi síðar en þremur mánuðum frá móttöku upplýsinga skv. 1. mgr.

□ Viðskiptabankar og sparisjóðir skulu tilkynna [Fjármálaeftirlitinu]¹⁾ og lögbærum eftirlitsaðila í því ríki þar sem þeir starfrækja útibú um hverjar þær breytingar sem kunna að verða á áður veittum upplýsingum skv. 1. mgr. eigi síðar en einum mánuði áður en fyrirhugaðar breytingar koma til framkvæmda.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **87. gr.** Óski viðskiptabanki eða sparisjóður að veita þjónustu í öðru ríki innan Evrópska efnahagssvæðisins, án þess að stofna þar útibú, skal tilkynna það [Fjármálaeftirlitinu].¹⁾ Í tilkynningu skal koma fram hvaða ríki eigi í hlut og í hverju fyrirhuguð starfsemi sé fólgin.

□ Eigi síðar en einum mánuði frá því að [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ hefur móttengið tilkynningu skv. 1. mgr. framsendir það þessar upplýsingar til lögbærra eftirlitsaðila í viðkomandi ríki ásamt staðfestingu á því að starfsleyfi viðskiptabanka eða sparisjóðs heimili fyrirhugaða starfsemi.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **88. gr.** Ákvæði 86. og 87. gr. taka einnig til innlends dótturfyrirtækis viðskiptabanka eða sparisjóðs eða sameiginlegs dótturfyrirtækis tveggja eða fleiri viðskiptabanka eða sparisjóða sem heimilt er samkvæmt samþykktum sínum að stunda þá starfsemi sem tilgreind er í 1. mgr. 44. gr. og uppfylla skilyrði þau sem fram koma í 1.–5. tölul. 1. mgr. 84. gr., eftir því sem við getur átt. Tilkynningu [Fjármálaeftirlitsins]¹⁾ til lögbærra eftirlitsaðila skv. 2. mgr. 86. gr. eða 2. mgr. 87. gr. skal fylgja staðfesting [Fjármálaeftirlitsins]¹⁾ á því að fyrirtækið uppfylli framangreind skilyrði.

□ Ákvæði 1. mgr. tekur einnig til fyrirtækis sem er í eigu eða

undir áhrifum eins eða fleiri dótturfyrirtækja, sbr. ákvæði 66. gr. laga þessara, eftir því sem við getur átt.

□ Fyrirtæki samkvæmt þessari grein skal lúta eftirliti [Fjármálaeftirlitsins].¹⁾ Uppfylli fyrirtæki, sem hafið hefur starfsemi skv. 1. mgr., ekki lengur skilyrði þau sem fram koma í 1.–5. tölul. 1. mgr. 84. gr. skal [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ skýra viðkomandi lögbæru yfirvaldi frá því.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **89. gr.** Hyggist viðskiptabanki eða sparisjóður hefja starfsemi í ríki utan Evrópska efnahagssvæðisins skal það tilkynnt [Fjármálaeftirlitinu]¹⁾ fyrir fram ásamt lýsingu á fyrirhugaðri starfsemi og öðrum upplýsingum sem [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ telur nauðsynlegar þar að lútandi.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

XIII. kafli. Afturköllun starfsleyfa.

■ **90. gr.** Ráðherra getur afturkallað starfsleyfi viðskiptabanka eða sparisjóða að fengnum tillögum [Fjármálaeftirlitsins].¹⁾

1. hafi hlutaðeigandi stofnun fengið starfsleyfið á grundvelli falsaðra yfirlýsinga eða á annan óeðlilegan hátt,

2. uppfylli hlutaðeigandi stofnanir ekki ákvæði 6. gr. um stofnfé, 7. gr. um eigið fé eða 1. mgr. 15. gr. um fjölda stofnfjáreigenda eftir því sem við á,

3. nýti hlutaðeigandi stofnun ekki starfsleyfið innan tólf mánaða frá því að það var veitt, afsali sér ótvírætt leyfinu eða hætti starfsemi í meira en sex mánuði samfelld,

4. brjóti hlutaðeigandi stofnun með alvarlegum hætti eða ítrekað gegn lögum þessum, reglum, samþykktum eða reglugerðum settum samkvæmt þeim eða

5. [séu aðstæður með þeim hætti sem greinir í 7. mgr. 10. gr. um hæfi hluthafa eða 38. gr. um hæfi bankaráðsmanna eða stjórnarmanna sparisjóðs og stjórnenda viðkomandi stofnana],²⁾

6. sé það mat [Fjármálaeftirlitsins]¹⁾ að nán tengsl viðskiptabanka eða sparisjóðs við einstaklinga eða lögaðila geti hindrað það í eðlilegum eftirlitsaðgerðum. Sama á við ef lög eða reglur, sem um þá aðila gilda, hindra eðlilegt eftirlit. Starfsleyfi verður þó aðeins afturkallað að [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ hafi gert athugasemdir við hlutaðeigandi banka eða sparisjóð áður og gefið fyrirtækinu kost á að leysa úr málinu. □ Áður en til afturköllunar kemur skv. 1. mgr. skal hlutaðeigandi stofnun veittur hæfilegur frestur til úrbóta sé þess kostur.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr. ²⁾ L. 69/2001, 4. gr.

■ **91. gr.** Uppfylli viðskiptabanki eða sparisjóður ekki skilyrði 54. gr. um eigið fé skal ráðherra afturkalla starfsleyfi hlutaðeigandi stofnunar að fengnum tillögum [Fjármálaeftirlitsins],¹⁾ enda hafi eigið fé ekki verið fært í lögmælt horf innan þeirra tímamarka sem kveðið er á um í 4. mgr. 67. gr.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **92. gr.** Afturköllun á starfsleyfi viðskiptabanka eða sparisjóðs skal tilkynnt bankaráði eða sparisjóðsstjórn og rökstudd skriflega. Tilkynning um afturköllun skal birt í Lögbirtungablaði og auglýst í fjölmiðlum. Starfræki hlutaðeigandi stofnun útibú eða þjónustustarfsemi í öðru ríki innan Evrópska efnahagssvæðisins skal tilkynna lögbærum eftirlitsaðilum í því ríki um afturköllunina.

□ Komi til afturköllunar á starfsleyfi viðskiptabanka eða sparisjóðs skal hlutaðeigandi stofnun slitið.

XIV. kafli. Eftirlit.

■ **93. gr.** [Fjármálaeftirlitið hefur eftirlit með starfsemi viðskiptabanka og sparisjóða, svo og starfsemi innlendra við-

skiptabanka og sparisjóða erlendis, nema annað leiði af lögum eða alþjóðasamningum sem Ísland er aðili að. Jafnframt fer Fjármálaeftirlitið með eftirlit með dótturfyrirtækjum, hlutdeildarfyrirtækjum og sjóðum sem stunda starfsemi þá sem talin er upp í 44. gr. að því marki sem nauðsynlegt er vegna eftirlitsskyldrar starfsemi. Um eftirlitið fer samkvæmt ákvæðum laga þessara og laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi.

□ Fjármálaeftirlitið getur krafist hvers konar gagna og upplýsinga frá einstaklingum eða lögaðilum sem eiga eða hyggjast eignast eða fara með eignarhlut í viðskiptabanka eða sparisjóði í því skyni að meta hvort þeir falli undir tilkynningarskyldu skv. 10. gr. og hvort þeir teljist hæfir til að fara með virkan eignarhlut.

□ Fjármálaeftirlitið getur krafist hvers konar gagna og upplýsinga frá dótturfyrirtækjum eða hlutdeildarfyrirtækjum eða öðrum aðilum sem teljast í nánnum tengslum við viðskiptabanka eða sparisjód, enda telji Fjármálaeftirlitið upplýsingarnar nauðsynlegar í eftirliti sínu með viðkomandi viðskiptabanka eða sparisjóði.

□ Telji Fjármálaeftirlitið að starfsemi samkvæmt lögum þessum sé stunduð án tilskilinna leyfa getur það krafist gagna og upplýsinga hjá viðkomandi aðilum sem nauðsynleg eru til að ganga úr skugga um hvort svo sé. Getur það krafist þess að slíkri starfsemi sé hætt þegar í stað. Jafnframt er því heimilt að birta opinberlega nöfn aðila sem taldir eru bjóða þjónustu án tilskilinna leyfa.

□ Heimilt er að beita ákvæðum laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi um dagsektir og leit og hald á gögnum við upplýsingaöflun og eftirlit samkvæmt þessari grein.¹⁾

¹⁾ L. 11/2000, 10. gr.

■ **94. gr.** Eftirlitsaðilum í ríki innan Evrópska efnahagssvæðisins er heimilt að framkvæma athugun í útibúum þarrendra stofnana hér á landi að undangenginni tilkynningu þess efnis til [Fjármálaeftirlitsins].¹⁾

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **95. gr.** [Fjármálaeftirlitinu]¹⁾ er heimilt að banna erlendum viðskiptabanka eða sparisjóði með aðalstöðvar í ríki innan Evrópska efnahagssvæðisins að stunda starfsemi hér á landi hafi hlutaðeigandi stofnun brotið gróflaga eða ítrekað gegn ákvæðum laga þessara eða samþykktum og reglum settum samkvæmt þeim eða gegn ákvæðum annarra laga um fjármála- og lánastofnanir, enda hafi ekki tekist að binda enda á framangreind brot samkvæmt tilmælum eða viðurlögum þessara laga.

□ Málsmeðferð skv. 1. mgr. fer að ákvæðum samnings um Evrópska efnahagssvæðið eftir því sem við á.

□ Nú gerist viðskiptabanki eða sparisjóður, sem hlotið hefur starfsleyfi hér á landi og stundar starfsemi í öðru ríki innan Evrópska efnahagssvæðisins, brotlegur við lög þess ríkis, og lögbær yfirvöld þess ríkis grípa til ráðstafana sambærilegra þeim sem greinir í 1. mgr., og skal þá [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ aðstoða þarlend lögbær yfirvöld við samskipti þeirra við stjórnendur hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóðs.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

■ **96. gr.** [Fjármálaeftirlitið]¹⁾ skal halda skrá yfir starfandi viðskiptabanka og sparisjóði og útibú þeirra. Í skránni skulu koma fram allar nauðsynlegar upplýsingar um hlutaðeigandi stofnun. Allar breytingar á áður skráðum upplýsingum, þar á

meðal fjölgun eða fækkun útibúa, skulu tilkynntar [Fjármálaeftirlitinu]¹⁾ fyrir fram.

¹⁾ L. 84/1998, 2. gr.

XV. kafli. Ýmis ákvæði.

■ **97. gr.** Viðskiptaráðherra fer með framkvæmd laga þessara. Honum er heimilt að kveða nánar á um framkvæmd þeirra með reglugerð.

■ **98. gr.** Ákvæði 1. mgr. 15. gr. um fjölda stofnfjáreignenda í sparisjóði og 2. mgr. 35. gr. um tilhögun atkvæðisréttar í sparisjóði taka hvorki til þeirra sparisjóða þar sem sveitarfélög og héraðsnefndir eru ein stofnfjáreignenda við gildistöku laga þessara né til samruna þeirra, sbr. 72. gr. Sé héraðsnefnd ein stofnfjáreignandi takmarkast atkvæðisréttur hvers aðila við 1/5 hluta af atkvæðamagni í sparisjóði.

■ **99. gr.** Kostnaður við birtingar tilkynninga samkvæmt lögum þessum greiðist af hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóði.

■ **100. gr.** Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. 10. gr. er heimilt að leggja hömlur á viðskipti með hlutabréf í Sparisjóðabanka Íslands hf. sem stofnaður er af sparisjóðunum.

XVI. kafli. Viðurlög.

■ **101. gr.** Fyrir brot á lögum þessum skal refsað með sektum eða [fangelsi allt að 2 árum]¹⁾ liggja ekki þyngri refsing við broti samkvæmt öðrum lögum.

¹⁾ L. 82/1998, 228. gr.

Ákvæði til bráðabirgða.

■ **I.** Ákvæði laga þessara, sem fjalla um stofnfjáreignendur í sparisjóði, taka einnig til ábyrgðaraðila eftir því sem við getur átt þar til fullnægt hefur verið ákvæðum 2., 3. og 4. mgr. þessarar greinar.

□ Í starfandi sparisjóði, þar sem stofnfé hefur ekki verið lagt fram heldur einungis ábyrgðir, skal aðalfundur innan þriggja ára frá gildistöku laga þessara ákveða að í stað ábyrgða komi stofnfé.

□ Leggi ábyrgðarmaður ekki fram stofnfé samkvæmt ákvæðum þessarar greinar fellur hann úr aðilahlópi.

□ Stofnfé, sem innborgað er skv. 1. mgr., má ekki nema lægri fjárhæð en samanlagðri upphæð ábyrgða í sparisjóði. Ábyrgðaraðilar eiga rétt til stofnfjárins í hlutfalli við ábyrgðarfjárhæð sína.

□ Inneign stofnfjáreignenda í séreignarsjóði stofnfjáreignenda í sparisjóði skal við gildistöku laga þessara færa til aukningar á stofnfé viðkomandi stofnfjáreignenda og skal hlutverki séreignarsjóðs þar með vera lokið.

■ **II.** [Komi til sameiningar sparisjóða á Vestfjörðum getur fundur stofnfjáreignenda í sameinuðum sparisjóði ákveðið, þrátt fyrir 3. mgr. 37. gr. A, að sá hluti hlutafjár sparisjóðsins sem ekki gengur til stofnfjáreignenda skuli verða eign tveggja eða fleiri sjálfseignarstofnana sem bundnar voru starfssvæðum hinna sameinuðu sparisjóða.]¹⁾

¹⁾ L. 71/2001, 6. gr.

■ **III.** Víkjandi lán, sem viðskiptabanki eða sparisjóður hefur tekið fyrir gildistöku laga þessara og greiðast skulu niður með afborgunum, eru undanþegin ákvæði 3. málsl. 1. tölul. 4. mgr. 54. gr. laganna um endurgreiðslu víkjandi lána sem teljast til eiginfjárbáttar B.

■ **IV.** ...

■ **V.** ...

■ **VI.** ...